

# Valtiontalouden tarkastusviraston tilinpäätös vuodelta 2022





# Valtiontalouden tarkastusviraston tilinpäätös vuodelta 2022

198. toimintavuosi

**Diaarinumero**

D/778/00.03.02.01/2022

# Sisällys

<b>1</b>	<b>Toimintakertomus</b>	<b>4</b>
1.1	Pääjohtajan katsaus: Yhteiskunnan muutos tuo uusia tehtäviä, perustehtävä säilyy	4
1.2	Vaikuttavuus ja tuloksellisuus	6
1.2.1	Strategiset vaikuttavuus- ja tulostavoitteet sekä niiden arviointi	8
1.2.2	Kansainvälinen yhteistyö viraston toiminnan tukena	17
1.2.3	Pitkäjänteinen tarkastustoiminnan digitalisointi virastossa jatkuu	19
1.3	Toiminnallinen tehokkuus	20
1.3.1	Toiminnan tuottavuus	20
1.3.2	Toiminnan taloudellisuus	22
1.4	Tuotokset ja laadunhallinta	25
1.4.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	25
1.4.2	Tarkastuksen ja valvontatoiminnan laadunhallinta	30
1.5	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	31
1.5.1	Henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen tunnusluvut	32
1.5.2	Työhyvinvointi	34
1.6	Tilinpäätösanalyysi	36
1.6.1	Rahoituksen rakenne	36
1.6.2	Talousarvion toteutuminen	36
1.6.3	Tuotto- ja kululaskelma	36
1.6.4	Tase	37
1.7	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	37
1.8	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	38
1.8.1	Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot	38
1.8.2	Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot	38
<b>2</b>	<b>Talousarvion toteutumalaskelma</b>	<b>39</b>
<b>3</b>	<b>Tuotto- ja kululaskelma</b>	<b>40</b>
<b>4</b>	<b>Tase</b>	<b>41</b>
<b>5</b>	<b>Liitetiedot</b>	<b>42</b>
<b>6</b>	<b>Tilinpäätöksen allekirjoitus</b>	<b>46</b>
	<b>Toimintakertomuksen liite 1: Työajan kohdentuminen vuonna 2022</b>	<b>47</b>
	<b>Toimintakertomuksen liite 2: Loppusuoritteet vuonna 2022</b>	<b>49</b>

# 1 Toimintakertomus

Valtiontalouden tarkastusvirasto on perustuslain 90 §:ssä säädetty, eduskunnan yhteydessä toimiva ylin kansallinen tarkastusviranomainen, joka tarkastaa valtion taloudenhoidon laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä valtion talousarvion noudattamista. Lisäksi tarkastusvirasto valvoo finanssipolitiikkaa sekä vaali- ja puoluerahoitusta.

Tarkastusvirasto toteuttaa sille perustuslaissa säädettyä ulkoisen tarkastuksen tehtäviensä suorittamalla tilintarkastusta, laillisuustarkastusta, tuloksellisuustarkastusta ja finanssipolitiikan tarkastusta sekä näitä eri tarkastusmenetelmiä yhdistävää tarkastusta siten, että valtion taloudenhoito tulee tarkastettua hyvän tarkastustavan mukaisesti. Tehtävistä on säädetty tarkemmin laissa valtiontalouden tarkastusvirastosta (676/2000) sekä laissa valtiontalouden tarkastusviraston oikeudesta tarkastaa eräitä Suomen ja Euroopan yhteisöjen välisiä varainsiirtoja (353/1995).

Riippumattomasta finanssipolitiikan valvonnasta säädetään laissa talous- ja rahaliiton vakaudesta, yhteensovittamisesta sekä ohjauksesta ja hallinnasta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta sekä julkisen talouden monivuotisia kehyksiä koskevista vaatimuksista (869/2012) ja valtiontalouden tarkastusvirastosta annetussa laissa (muutettu lailla 870/2012). Finanssipolitiikan valvontatehtävä perustuu unionioikeudessa Euroopan unionin vakaussopimukseen sekä unionin lainsäädäntöön (EU:n budjettikehysdirektiivi 2011/85/EU ja budjettisuunnitelmien ennakkovalvonta-asetus [EU] 473/2013).

Tarkastusviraston tehtäväksi on laissa ehdokkaan vaalirahoituksesta (273/2009) säädetty vaalirahoituksen ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvominen, vaalirahoitusilmoitusten julkistaminen ja vaalirahoitusilmoitusten tarkistaminen. Puoluelain (10/1969, muutettu lailla 683/2010) mukaan tarkastusviraston tehtävä on valvoa puolueiden vastaanottamaa tukea, vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen ilmoittamista sekä näihin liittyvien asiakirjojen ja tietojen laatimista ja toimittamista koskevien säännösten noudattamista puolueen, puolueen lähiyhteisön ja avustuspäätöksessä tarkoitettun yhdistyksen toiminnassa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen mukainen kansallinen tilintarkastuselin, joka toimii yhteistyössä Euroopan tilintarkastustuomioistuimen (ETT) kanssa unionin varojen ulkoisessa valvonnassa.

## 1.1 Pääjohtajan katsaus: Yhteiskunnan muutos tuo uusia tehtäviä, perustehtävä säilyy

Vuosi 2022 oli tarkastusvirastossa vahvan lakisääteisten tehtävien hoidon ja toisaalta uuteen suuntaamisen vuosi. Tarkastusvirasto täyttää paikkansa valtionhallinnossa ja säilyttää luottamuksen koko yhteiskunnassa, kun suorittamme tehokkaasti tarkastus- ja valvontatehtäväämme.

Valtiontaloudellinen merkitys sekä oikea-aikaisuus ohjaavat keskeisesti sitä, mihin kohdistamme tarkastustoimintaamme. Vuonna 2022 toteutimme tarkastussuunnitelman mukaisia tarkastuksia ja valmistauduimme uusiin lakisääteisiin tehtäviimme avoimuusrekisterin valvojina sekä hyvinvointialueiden tarkastajina.

Vuoden alussa tehtiin päätös tarkastusviraston organisaatio- ja johtamismallin uudistamisesta. Uudistustyön tavoitteet asetettiin tukeutuen vahvasti henkilöstön aiemmin tekemään arviointiin. Aloittaessani tarkastusviraston pääjohtajana kävimme virastossa henkilöstön laaja-alaisia keskusteluja muutostarpeista ja toiveista. Näistä keskusteluista syntynyt kokonaiskuva vahvisti käsitystä uudistamistarpeista. Keskeisiä tavoitteita olivat vastuiden ja tehtävien selkeys, lakisääteisten tehtävien turvaaminen sekä esihenkilötyön tuominen lähemmäs työntekijöitä. Myös sujuva ja siiloton yhteistyö ja työssä kehittyminen tunnistettiin tärkeiksi tavoitteiksi.

Organisaatio- ja johtamismalli valmisteltiin arkityön lomassa ripeästi mutta vaihtoehtoja harkiten. Keväällä koko henkilöstö oli koolla pohtimassa uudistuksen tavoitteita, riskejä ja muita huomioitavia asioita. Uudet johtajat ja esihenkilöt ryhmille valittiin alkuke-sän ja syksyn aikana. Valmistelut saatiin suurelta osin maaliin vuoden 2022 aikana, ja uusi linjaorganisaatio aloitti toimintansa vuoden 2023 alusta. Toimintatavat etsivät uomaansa vielä alkuvuonna 2023. Tarkastelemme ja arvioimme uudistusten toimivuutta ja teemme tarvittaessa tarkentavia muutoksia.

Tarkastusvirasto päätti peruuttaa osan kasvaneesta siirtomäärärahastaan. Vuodelta 2021 siirretystä määrärahasta peruutettiin 1,5 miljoonaa euroa. Siirtyvä erä oli kasvanut usean syyn seurauksena vuosien varrella. Peruutuksella oli sekä periaatteellista merkitystä, että käytännön perusteet. Siirtyvän erän peruutuksella ei kuitenkaan ole vaikutusta tarkastusviraston toimintaa rajoittavana tekijänä.

Kansainvälinen yhteydenpito ja yhteistyö on koronavuosina toteutunut suurelta osin etäkokouksina ja -tapaamisina. Vuonna 2022 osallistuimme kattojärjestömme INTOSAI:n joka kolmas vuosi järjestettävään INCOSAI XXIV -kongressiin Brasiliassa. Järjestön hallinnollisten ja säännönmukaisten asioiden, kuten tarkastusstandardien hyväksymisen, ohella kongressin pääteemoina olivat tarkastusvirastojen toiminta poikkeustilanteissa ja tarkastustyön vaikuttavuus yhteiskunnassa.

Vuoden aikana 2022 palattiin hybridityöhön koronan aiheuttaman pidemmän etätyö-jakson jälkeen. Läsnätyöhön paluu on lisännyt voimavaroja tukevaa yhteisöllisyyttä mutta vaatinut myös uudelleentotuttelua ja kärsivällistä sujuvien käytäntöjen varmistamista. Haluaisinkin välittää kiitokseni koko henkilökunnalle sekä vuoden 2022 saavutuksista että sitoutuneisuudesta ja joustavuudesta pitkän poikkeuksellisen jakson aikana.

Tarkastusviraston historian voi katsoa alkaneen vuodesta 1824, kun senaatti perusti uuden itsenäisen viraston, Yleisen revisionioikeuden. Muutaman vuoden kuluttua, vuonna 2025, juhlistamme 200-vuotista toimintaa esimerkiksi luomalla katsauksen tarkastamiseen liittyviin teemoihin historiikin sivuilla. Vuosisatojen ja -kymmenten mittaan toiminta on muuttunut, mutta tärkeä työ valtion taloudenpidon tarkastamisen eteen jatkuu samalla uusiin tehtäviin valmistautuen.

Sami Yläoutinen  
pääjohtaja

## 1.2 Vaikuttavuus ja tuloksellisuus

[Valtiontalouden tarkastusviraston strategia 2019–2023](#) korostaa tarkastusviraston yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Tarkastusvirasto tukee eduskuntaa lainsäädäntö- ja valvontavallan sekä valtiontaloudellisen vallan käytössä. Virasto kohdistaa tarkastustoimintansa oikea-aikaisesti valtiontalouden kannalta merkittäviin aiheisiin. Tavoitteena on varmistaa, että valtion taloudenhoidon tuloksellisuus ja luottamus päätöksenteon tietoperustaan paranevat ja että luottamus suomalaisen valtionhallinnon avoimuuteen, tuloksellisuuteen ja keskeytyneen vahvistuu. Tarkastus- ja vaikuttavuustyötä tehtiin neljällä vaikuttavuusalueella.

Kestävä julkinen talous -vaikuttavuusalueen tarkastustoiminta keskittyy finanssipoliittikan tietopohjan luotettavuuden varmistamiseen, finanssipoliittikan ohjausvälineiden toimivuuden ja tehokkuuden arviointiin, rahoitusriskien hallintaan, sekä valtion aineellisen omaisuuden hallintaan, erityisesti elinkaarikustannusten suunnitteluun. Valtionyhtiöiden omistajaohjauksen toimivuutta arvioidaan erityisesti omaisuuden hoidon ja toiminnan järjestämisen näkökulmasta. Vaikuttavuusalueelle kuuluu myös valtiontalouteen kohdistuvien riskien kannalta tärkeä rahoitussektorin valvonta ja sääntely. Finanssipoliittikan valvontaa tekee eriytetty toiminto, ja sillä edistetään vastuullista julkisen talouden hoitoa, varmistetaan sääntöperusteisen finanssipoliittikan toimivuutta ja vaikutetaan säännösten tarkoituksenmukaisuuteen.

Kestävä hallinnon kehittäminen -vaikuttavuusalue tuottaa tietoa tukemaan hallinnon kehittämistä. Painopisteitä ovat yhtenäinen valtioneuvosto, valtion työnantajapolitiikka, lainsäädännön laatu sekä kestävä kehityksen tavoitteiden toimeenpano. Näkökulmina ovat muun muassa ohjausjärjestelmät, hallitusohjelman toimeenpano, keskushallinnon uudistukset, hallinnon rakennereformit ja kokeilut, toimintojen uudelleen organisointi sekä politiikkajohdonmukaisuus.

Hyvinvoiva ja turvallinen yhteiskunta -vaikuttavuusalueella tarkastustoiminnan ytimessä ovat hyvinvointivaltion perustana olevat sosiaaliturvan etuusjärjestelmät, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, työllisyys ja yrittäjyys, jatkuva oppiminen, tutkimus-, kehittäminen ja innovaatiotoiminta sekä kokonaisturvallisuus. Tarkastuksissa arvioidaan sosiaaliturvan etuuskien ja niihin liittyvien palveluiden tarkoituksenmukaisuutta ja yhteensovittamista sekä työllisyyttä ja talouskasvua edistäviin toimiin liittyviä kysymyksiä. Näille aihealueille on tyypillistä monikanavarahoitus, jossa valtio on yksi keskeisistä rahoittajista. Toimintaympäristössä korostuu valtakunnallinen ohjaus; tulokset ja vaikuttavuus syntyvät alueellisesti ja paikallisesti.

Toimiva tiedonhallinta -vaikuttavuusalueen tarkastustoiminta varmistaa, että valtion talousarviota noudatetaan ja valtion taloudenhoidossa on toimiva sisäinen valvonta. Tarkastuksen kohteena ovat valtion taloudenhoidon yhteiset tietovirrat, valtiontason tietojen luotettavuus, tuotantotoiminnan tuloksellisuuden kehitys, konsernitiedon kehittäminen, valtion riskienhallinta ja sisäinen valvonta sekä talousarvion noudattaminen. Vaikuttavuusalueella toteutettavalla tilintarkastuksella varmistetaan, että valtion talousarviota noudatetaan ja valtion taloudenhoito on säännösten mukaista. Tilintarkastuksen toteuttamista on uudistettu raportointikaudella merkittävästi.

Tarkastus- ja valvontatoiminnan havainnoista ja sisällöistä raportoidaan erillis- ja tarkastuskertomusten lisäksi tarkastusviraston vuosikertomuksessa, joka julkaistaan vuosittain syyskuussa. Tarkempaa tietoa tarkastusviraston eduskuntakertomusten ja tarkastuskertomusten määristä on luvussa Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.

Julkisen talouden riskien sekä relevanttien ja oikea-aikaisten tarkastusaiheiden tunnistamiseksi virasto seuraa aktiivisesti toimintaympäristöä ja on jatkuvassa vuorovaikutuksessa esimerkiksi eduskunnan valiokuntien ja muiden sidosryhmien kanssa. Tarkastusvirastolla on perinteisesti ollut vahva yhteys eduskunnan tarkastusvaliokuntaan. Virasto on toiminut aktiivisesti yhteistyössä myös muiden valiokuntien kanssa muun muassa jakamalla niille säännöllisesti tietoa viraston tulevasta toiminnasta. Muun muassa tästä syystä tarkastusviraston asiantuntijoilta pyydettiin vuonna 2022 jälleen lukuisia asiantuntijalausuntoja ja heitä kutsuttiin kuultavaksi eduskunnan valiokuntiin. Lausuntopyyntö vaihtelevat vuosittain siten, että vaalikauden puolivälissä ja sen jälkeen säädösvalmistelu on kiivaimmillaan.

Viraston vaikuttavuustyöhön kuuluvat toimiminen erilaisissa asiantuntijatyöryhmissä ja verkostoissa sekä asiantuntijalausuntojen laatiminen, joilla tuetaan eduskunnan ja valtionhallinnon päätöksentekoa. Lisäksi esimerkiksi blogeissa tuodaan esiin ajankohtaisia tarkastuksen ja valvonnan huomioita ja näkökulmia. Vuoden 2022 aikana julkaistiin muistio tarkastus- ja arviointitoimijoiden rooleista ja tehtävistä hyvinvointialuekonsernissa sekä sisäisen valvonnan järjestämisestä. Tarkastusvirasto toimi yhteistyössä tarkastusyhdistysten kanssa ennen uudistuksen voimaantuloa ja rakensi päätöksentekijöille se tietopaketin hyvinvointialueiden toiminnan valmistelun tueksi.

Kansainväliseen yhteistyöhön osallistuminen on yksi tärkeä osa-alue tarkastusviraston työssä. Kansainvälisen yhteistyön tavoitteena on tukea ja vahvistaa viraston, ja erityisesti sen tarkastustoiminnan, vaikuttavuutta sekä samalla oman organisaation kehittämistä. Toisaalta tarkastusviraston on myös tärkeää olla jakamassa omaa osaamistaan myös kansainvälisesti ja näin olla mukana vaikuttamassa siihen, että ulkoinen tarkastus ja finanssipolitiikan valvonta hoidetaan asianmukaisesti, tilivelvollisuus toteutuu ja hyvä hallinto turvataan. Tarkastusvirasto osallistuu niin sitä velvoittavaan kuin viraston oman harkinnan pohjalta perustuvaan kansainväliseen työhön.

Tarkastusvirasto aloitti vuoden 2022 aikana valmistautumisen uuteen lakisäätöiseen avoimuusrekisteritehtäväänsä. Avoimuusrekisterin tavoitteena on parantaa päätöksenteon läpinäkyvyyttä, torjua epäasiallista vaikuttamista ja siten vahvistaa kansalaisten luottamusta. Lobbaus nähdään hyväksyttäväksi osaksi demokraattista järjestelmää, ja avoimuusrekisterillä tehdään siitä avointa. Hallituksen esityksen mukaan tarkastusvirastosta tulee avoimuusrekisterin ylläpitäjä, joka jatkossa myös valvoo rekisteriin liittyvien ilmoitusvelvollisuuksien noudattamista.

Tarkastusvirasto on valmistellut vuoden 2022 aikana ns. ilmoittajansuojajärjestelmän käyttöönottoa virastossa. Kansallinen ilmoittajansuojelulaki astui voimaan 1.1.2023 ja sillä toimeenpannaan EU:n niin sanotun whistleblower-direktiivin velvoitteita. Tavoitteena on varmistaa mekanismit, joiden avulla varmistetaan suojelu henkilöille, jotka ilmoittavat työssään havainneensa jonkun rikkoneen unionin oikeuksia tai epäilevät näin tapahtuneen. Tarkastusvirasto ottaa ilmoitusjärjestelmän käyttöön vuoden 2023 alussa.



## 1.2.1 Strategiset vaikuttavuus- ja tulostavoitteet sekä niiden arviointi

Tarkastusviraston strategiset vaikuttavuustavoitteet ovat seuraavat:

- Valtion taloudenhoidon tuloksellisuus paranee.
- Luottamus päätöksenteon tietoperustaan paranee.
- Luottamus siihen, että suomalainen valtionhallinto toimii avoimesti, tuloksellisesti ja kestävästi, vahvistuu entisestään.
- Julkisen talouden hoito on kestävää.

Tarkastusvirasto tarkastelee vaikuttavuuttaan seuraamalla tarkastussuositusten ja eduskunnan tarkastusvaliokunnan kannanottojen toteutumista, pyytämällä säännöllisesti sidosryhmien näkemyksiä toiminnastaan sekä seuraamalla tulostavoitteiden saavuttamista. Kokonaisuutena arvioiden tarkastusviraston vaikuttavuuden voidaan katsoa pysyneen edellisvuoden tasolla.

Tarkastusvirasto seuraa systemaattisesti sitä, mihin toimenpiteisiin hallinto on ryhtynyt kertomuksissa annettujen suositusten ja muiden kannanottojen perusteella. Lisäksi tarkastusten suositusten toteutumista arvioidaan tarkastusten jälkiseurannoilla, jotka toteutetaan pääsääntöisesti noin kolmen vuoden kuluttua tarkastuskertomuksen antamisesta.

Tarkastusviraston suositusten toteutumiseen vaikuttavat muun muassa niiden konkreettisuus ja käyttökelpoisuus, oikea-aikaisuus, toteuttamiseen tarvittavat resurssit sekä hallinnon olosuhteet ja käynnissä oleva kehittämistyö. Jälkiseurannoissa on havaittu, että etenkin useammalle hallinnonalalle tai toimijalle kohdennettujen suositusten toteuttaminen edellyttää hallinnolta tiivistä yhteistyötä sekä voimakkaampaa ja laajempaa uudistamista ja muutosta. Luvussa Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet on lisätietoja toteutetuista jälkiseurannoista.

Tarkastusvirasto kerää vaikuttavuudestaan sidosryhmiensä näkemyksiä muutaman vuoden välein toteutettavalla sidosryhmäkyselyllä, joka lähetetään kansanedustajille, heidän avustajilleen, eduskunnan virkamiehille, valtionhallinnon virkamiesjohdolle, yliopistojen ja tutkimuslaitosten edustajille sekä muille sidosryhmille. Viimeisimmän kyselyn tulokset ovat tammikuulta 2022, sitä edeltävän kyselyn tulokset ovat vuosilta 2019 ja 2015. Vastausprosentti oli 13 vuonna 2022 ja 15,5 vuonna 2019. Sidosryhmäkyselyn vastaajat arvioivat väittämiä asteikolla erittäin hyvin, melko hyvin, kohtalaisesti, melko huonosti tai erittäin huonosti. Positiivisena vastauksena on pidetty erittäin hyvin tai melko hyvin vastanneita.

Kokonaisuutena sidosryhmäkyselyiden vastaukset laskivat vuoden 2019 tuloksista. Yleisesti voidaan todeta, että negatiiviseen kehitykseen on voinut vaikuttaa tarkastusviraston saama negatiivinen julkisuus vuoden 2021 aikana. Kyselyyn vastaajista 47 prosenttia arvioi, että tarkastusviraston tarkastus- ja valvontatoimintaa on vaikuttavaa (67 prosenttia vuonna 2019). Vastaajista 75 prosenttia arvioi, että tarkastusvirasto edistää säädösten mukaista valtion taloudenhoitoa ja talousarvion noudattamista (84 prosenttia vuonna 2019, 65 prosenttia vuonna 2015) ja 59 prosenttia vastaajista arvioi, että tarkastusviraston toiminta lisää luottamusta valtion taloudenhoitoon (79 prosenttia vuonna 2019 ja 72 prosenttia vuonna 2015). Puolet vastaajista arvioi, että tarkastusviraston tuottama tieto parantaa luotettavan päätöksenteon edellytyksiä yhteiskunnassa (80 prosenttia vuonna 2019, 75 prosenttia vuonna 2015) ja 43 prosenttia vastaajista arvioi, että tarkastusvirasto on työllään lisännyt luottamusta suomalaisen päätöksenteon avoimuuteen (74 prosenttia vuonna 2019).

Avoimissa vastauksissa sidosryhmät nostivat esiin kehitysideoita yhteistyöhön tarkastajien kanssa, tarkastussuunnittelun ja aikataulujen sovittamiseen sekä tiedon välittämiseen tarkastusviraston sisällä. Vastauksissa tuotiin esiin toivetta tarkastusten kohdistumisesta laajoihin kokonaisuuksiin ja toiminnan vaikuttavuuteen. Tarkastusvirastolta toivottiin tukea hallinnon kehittämiseen. Tarkastusten tulosten viestimistä toivottiin lisättävän.

Tarkastusvirasto seuraa myös, miten tarkastusvaliokunnan mietintöihin perustuvat eduskunnan kannanotot ovat toteutuneet, jos kannanotoissa on edellytetty, että hallituksen tulee raportoida asiasta, tai jos tarkastusviraston tarkastustoiminta on kohdistunut kannanottoon liittyviin asioihin. Tarkastusvaliokunnan mietinnöissä esille nostetut asiat perustuvat pääsääntöisesti tarkastusviraston kertomuksissa esitettyihin keskeisiin havaintoihin ja kannanottoihin. Eduskunnan kannanotot liittyvät merkittäviin asioihin, joissa muutoksia saadaan aikaan hitaasti. Sen vuoksi kannanottoon liittyvää asiaa seurataan myös pidemmällä ajanjaksolla. Tarkastusvirasto raportoi eduskunnan kannanottojen toteutumista koskevista havainnoistaan eduskunnalle vuosittain annettavassa vuosikertomuksessa.

Vaikuttavuustavoitteiden saavuttamiseksi tarkastusvirastolle on määritetty tulostavoitteet, jotka on kirjattu sen tarkastussuunnitelmaan 2022–2026. Tulostavoitteita on kuusi:

## 1. Tuotamme päätöksentekijöille toiminnan kehittämiseen ajankohtaista ja olennaista tietoa.

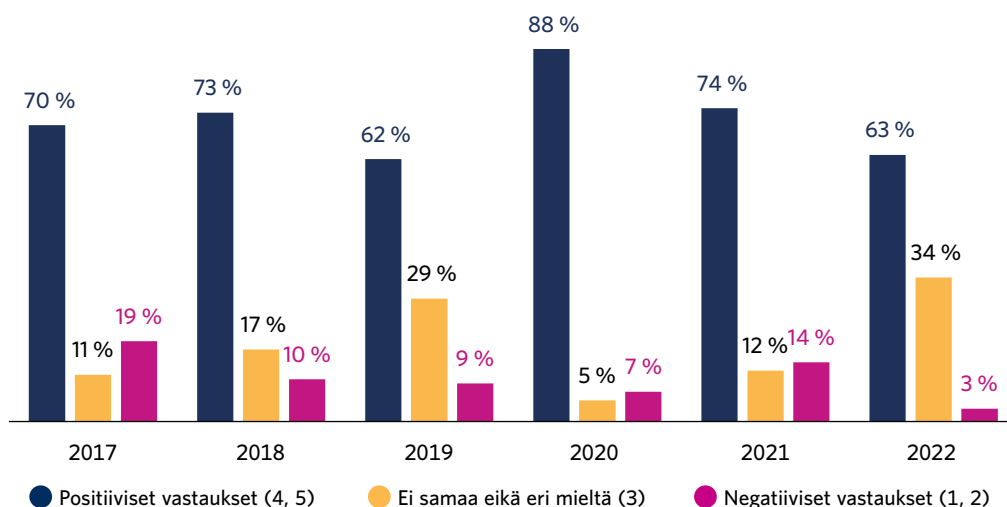
Tuotamme ajankohtaista ja olennaista tietoa vaikuttavuustavoitteidemme mukaisista alueista. Tavoitteenamme on vaikuttaa koko tarkastusprosessin ajan. Tiedämme, milloin ja millaisiin asioihin tarkastusviraston kannattaa tarttua ja suunnata tarkastusta. Tavoitteenamme on, että hallinto ottaa tuottamamme tiedon ja suositukset huomioon toimintansa kehittämisessä ja että meiltä pyydetään monipuolisesti asiantuntijatietoa ja näkemyksiä.

Mittari: Sidosryhmäkyselyt, palautekyselyt, tarkastussuunnitelman toteutuminen, suositusten toimeenpanoprosentti, lausuntojen ja kuulemisten määrät, ulkoisten verkkosivujen kävijämäärät, blogien ja julkaisujen lukijamäärät, Twitterin kohderyhmien sitoutumisaste

Arvio: Tavoite on toteutunut melko hyvin.

Laillisuus-, finanssipolitiikan ja tuloksellisuustarkastusten jälkeiset palautekyselyt lähetettiin tarkastusten julkaisemisen jälkeen tarkastuskohteiden yhteyshenkilöille, jotka ovat olleet mukana tarkastusprosessissa. Palautekyselyyn vastasi yhteensä 35 henkilöä, ja vastausprosentti oli 34 (36 prosenttia vuonna 2021 ja 38 prosenttia vuonna 2020). Seuraavassa palautteita verrataan vuosina 2017–2021 laillisuus-, finanssipolitiikan ja tuloksellisuustarkastuksiin saatuihin palautteisiin.

Vuoden 2022 palautekyselyssä yhteensä 63 prosenttia vastaajista koki, että he ovat saaneet toimintansa kehittämiseen ajankohtaista ja olennaista tarkastustietoa (74 prosenttia vuonna 2021 ja 88 prosenttia vuonna 2020).



Kuvio 1: Palautekyselyn vastausten jakaantuminen (prosenttia kaikista vastauksista) vuosina 2017–2022 väittämässä ”Saimme toimintamme kehittämiseen ajankohtaista ja olennaista tarkastustietoa” (sisältää laillisuus-, finanssipolitiikan ja tuloksellisuustarkastusten palautteet).

Tilintarkastusten palautekysely lähetettiin keväällä 2022 yhteensä 127 vastaanottajalle ja palautetta saatiin 39 vastaajalta (vastausprosentti oli 31). Yhteensä 74 prosenttia vastaajista koki, että he olivat saaneet toimintansa kehittämiseen ajankohtaista ja olennaista tietoa (79 prosenttia vuonna 2019, jolloin tilintarkastuksen edellinen palautekysely järjestettiin).

Tammikuun 2022 sidosryhmäkyselyn vastaajista 42 prosenttia arvioi, että tarkastusvirasto tuottama tieto kohdistuu päätöksenteon kannalta olennaisiin asioihin (2019: 74 prosenttia, 2015: 62 prosenttia). Vastaajista 37 prosenttia puolestaan arvioi, että tarkastusviraston tuottama tieto on ajankohtaista ja oikea-aikaista (2019: 63 prosenttia). Arviot ovat selvästi laskeneet edellisestä vuodesta tässä kyselyssä.

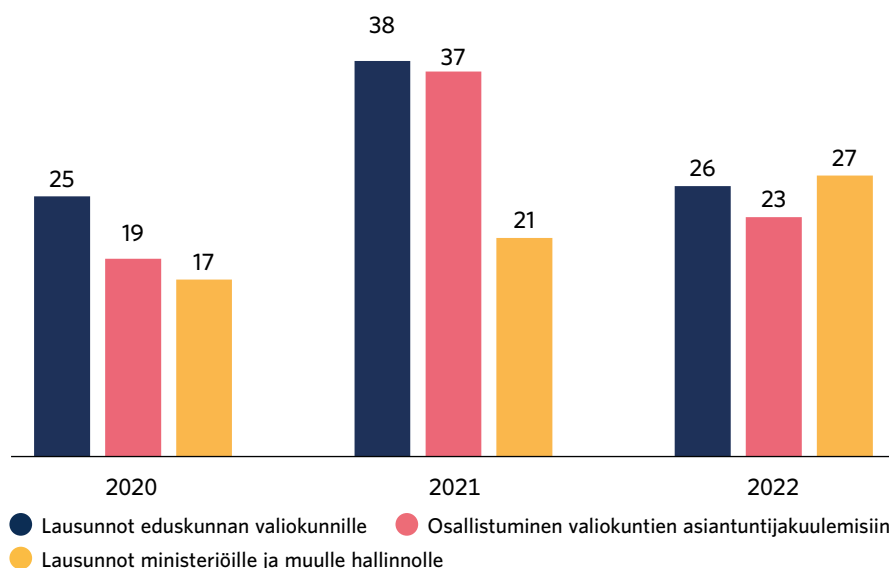
Vuonna 2022 valmistui yhteensä 69 tilintarkastusta, 9 tuloksellisuustarkastusta, 2 monilajitarkastusta ja 1 finanssipolitiikan tarkastus. Tarkastukset on toteutettu pääosin tarkastussuunnitelman mukaisesti, ja suoritteiden määrät ja valmistumisaikataulut vastaavat pääosin suunnitelmassa asetettuja tavoitteita. Tarkastukset toteutetaan projekteissa, joista yksi tarkastus vastaa yhtä projektia, lukuun ottamatta tilintarkastusta, jossa 69 tilintarkastuskertomusta toteutettiin 10 projektin työn tuloksena. Työajan seuranta toteutetaan projekteittain ja seuraavassa raportoidaan projektien osalta suunnitelmien toteutumisesta.

Suunnitellut päivät on alitettu seitsemässä ja ylitetty kymmenessä vuonna 2022 valmistuneessa tarkastuksessa. Viidessä tarkastuksessa on pysytty lähes suunnitellussa aikataulussa.

Laillisuus-, tuloksellisuus- ja finanssipolitiikan tarkastuksissa annettujen suositusten toteutumisprosentti on seurannan perusteella pysynyt karkeasti arvioiden samalla tasolla edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2022 toteutettujen jälkiseurantojen havaintojen perusteella on todettu, että suosituksista noin 78 prosenttia on pantu toimeen kokonaan tai osittain. Arvioituja suosituksia oli yhteensä 69. Vuonna 2021 suosituksista oli toteutunut joko kokonaan tai osittain 80 prosenttia ja vuonna 2020 yhteensä 84 prosenttia.

Tilintarkastusten suosituksista 88 prosenttia oli toimeenpantu. Arvioituja suosituksia oli yhteensä 213, jotka sisältävät asiakastiimien, talousarviotiimin sekä valtionhallinnon yhteisten prosessien tiimin tilintarkastusten suositukset. Tilintarkastusten suositusten toteutumisen seuranta on osa tilintarkastusprosessia eikä sen johdosta tehdä erillisiä jälkiseurantoja. Vuonna 2021 tilintarkastuksen suosituksista oli toimeenpantu 85 prosenttia.

Asiantuntijalausuntojen ja kuulemisten kokonaismäärä laski vuonna 2022. Eduskunnan valiokunnille annettujen lausuntojen ja kuulemisten määrään vaikutti vuonna 2021 poikkeuksellisesti eduskunnan tarkastusvaliokunnan oma selvitystyö tarkastusviraston taloushoidosta (yhteensä 10 lausuntoa ja 8 kuulemista). Vuonna 2022 eduskunnan valiokunnille annettiin pyynnöstä 26 lausuntoa (38 vuonna 2021 ja 25 vuonna 2020). Tarkastusviraston asiantuntijat ovat olleet kuultavana neljässä eri valiokunnassa yhteensä 23 kertaa (37 vuonna 2021 ja 19 vuonna 2020). Lisäksi tarkastusvirasto antoi yhteensä 27 lausuntoa hallituksen esityksiä valmisteleville ministeriöille tai muulle hallinnolle (21 vuonna 2021 ja 17 vuonna 2020).



Kuvio 2: Lausuntojen ja kuulemisten määrät vuosina 2020–2022

Tarkastusviraston ulkoisten nettisivujen kävijämäärä laski takaisin mediakohua edeltäneiden vuosien lukemiin ja oli 52 463 (178 122 kävijää vuonna 2021 ja 55 104 kävijää vuonna 2020). Vtv.fi-sivuston Julkaisut-osion yksilöidyt sivun katselut olivat 27 929 (41 597 vuonna 2021 ja 34 367 vuonna 2020). Blogit-osion yksilöidyt sivun katselut olivat 4 457 (44 617 vuonna 2021 ja 9 912 vuonna 2020). Vuoden 2022 luvut VTV.fi-sivustosta ovat kahdesta eri kävijäseurannasta koottuja arvioita, sillä kävijäseuranta vaihdettiin kesken vuotta Google Analytics -palvelusta Piwik Pro -palveluun.

Sosiaalisessa mediassa Twitterin kohderyhmien sitoutuminen tarkastusviraston viesteihin nousi 2,2 prosenttiin (1,7 prosenttia vuonna 2021 ja 1,9 prosenttia vuonna 2020).

## 2. Kannanottomme on huomioitu finanssipolitiikan valmistelussa ja päätöksenteossa.

Tavoitteenamme on, että finanssipolitiikan valvonnalla tuottamamme arviointitieto ja kannanotot otetaan huomioon valtioneuvoston finanssipolitiikkaa koskevassa päätöksenteossa sekä finanssipolitiikan valmistelussa ja meiltä pyydetään monipuolisesti asiantuntijatietaoa julkisen talouden hoidosta.

Mittari: Itsearviointi

Arvio: Tavoite on toteutunut osittain.

Vuoden 2022 aikana toteutettu finanssipolitiikka vastaa vain osittain finanssipolitiikan valvonnan esittämiä kannanottoja. Aktiivisella finanssipolitiikalla on onnistuttu lieventämään kriisien vaikutuksia, ja oli perusteltua toteuttaa menokehyspoikkeus Venäjän hyökkäyssodan ja sitä seuranneen energiakriisin takia. Finanssipolitiikka on kuitenkin ollut kokonaisuutena liian väljää. Myöskään hallituksen kestävyystiekartan päivittämättä jättäminen ajantasaisilla tiedoilla ei vastaa finanssipolitiikan valvonnan esittämiä kannanottoja. Valtioneuvoston julkisen talouden suunnitelmassa ei havaittu olennaisia puutteita keväällä 2022 suhteessa sitä säätelevään asetukseen. Keväällä 2022 kehystasoon tehtiin kuitenkin korotus Veikkaus Oy:n edunsaajien rahoitukseen liittyen kehysjärjestelmän periaatteiden vastaisella tavalla.

Tarkastusviraston kannanottojen varsinaista vaikutusta finanssipolitiikan sisältöön ei ole kuitenkaan mahdollista arvioida.

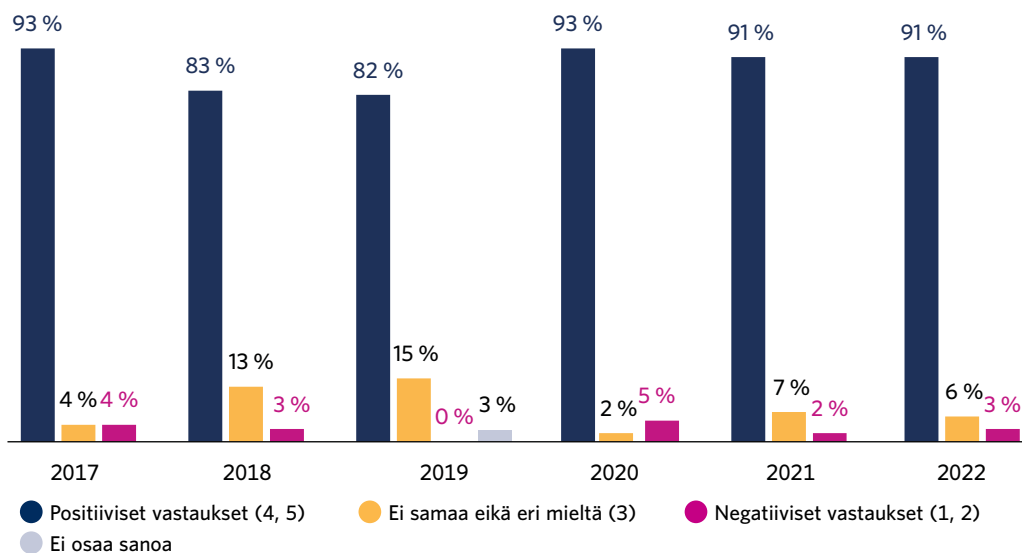
## 3. Asiakkaamme arvostavat vuorovaikutustamme ja yhteistä dialogia.

Tavoitteenamme on ymmärtää sidosryhmiemme toimintaa siten, että osaamme tarjoilla tarkastusten tulokset näiden tarvitsemalla tavalla. Pyrimme siihen, että tarkastuksen aikainen viestintä koetaan tarkastuskohteissa toimivaksi.

Mittari: Palautekysely, sidosryhmäkysely, työryhmien osallistujamäärät

Arvio: Tavoite on toteutunut melko hyvin.

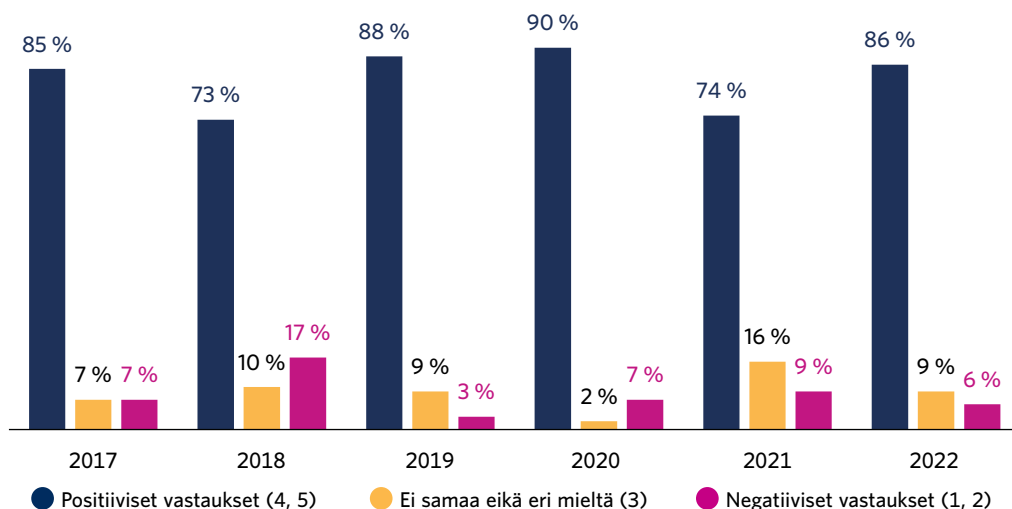
Tarkastusten aikainen viestintä ja vuorovaikutus on ollut erittäin toimivaa. Vuonna 2022 valmistuneiden laillisuus-, finanssipolitiikan- ja tuloksellisuustarkastusten palautekyselyyn vastaajista 91 prosenttia oli tyytyväisiä yhteistyöhön tarkastajan kanssa tarkastuksen aikana (91 prosenttia vuonna 2021 ja 93 prosenttia vuonna 2020).



Kuvio 3: Palautekyselyn vastausten jakaantuminen (prosenttia kaikista vastauksista) vuosina 2017–2022 väittämässä ”Olimme tyytyväisiä yhteistyöhön tarkastuksen aikana”.

Palautekyselyn mukaan vastaajista 31 prosenttia koki saaneensa riittävästi tietoa tarkastuksen jälkeen tehtävistä toimenpiteistä, kuten jälkiseurannan aikataulusta (51 prosenttia vuonna 2021 ja 54 prosenttia vuonna 2020).

Palautekyselyn vastaajista 86 prosenttia oli tyytyväisiä viestimiseen tarkastuksen sisällöstä, prosesseista ja aikatauluista (74 prosenttia vuonna 2021 ja 90 prosenttia vuonna 2020).



Kuvio 4: Palautekyselyn vastausten jakautuminen (prosenttia kaikista vastauksista) vuosina 2017–2022 väittämässä ”Olimme tyytyväisiä viestimiseen tarkastuksen sisällöstä, prosesseista ja aikatauluista”.

Tilintarkastusten osalta palautteet olivat myös hyviä. Vastaajista 82 prosenttia olivat tyytyväisiä viestimiseen tarkastuksen sisällöstä, prosessista ja aikatauluista (86 prosenttia vuonna 2019) ja 92 prosenttia vastaajista oli tyytyväisiä yhteistyöhön tarkastuksen aikana (93 prosenttia vuonna 2019). Vastaajista 74 prosenttia koki saaneensa riittävästi tietoa tarkastuksen jälkeen tehtävistä toimenpiteistä (68 prosenttia vuonna 2019).

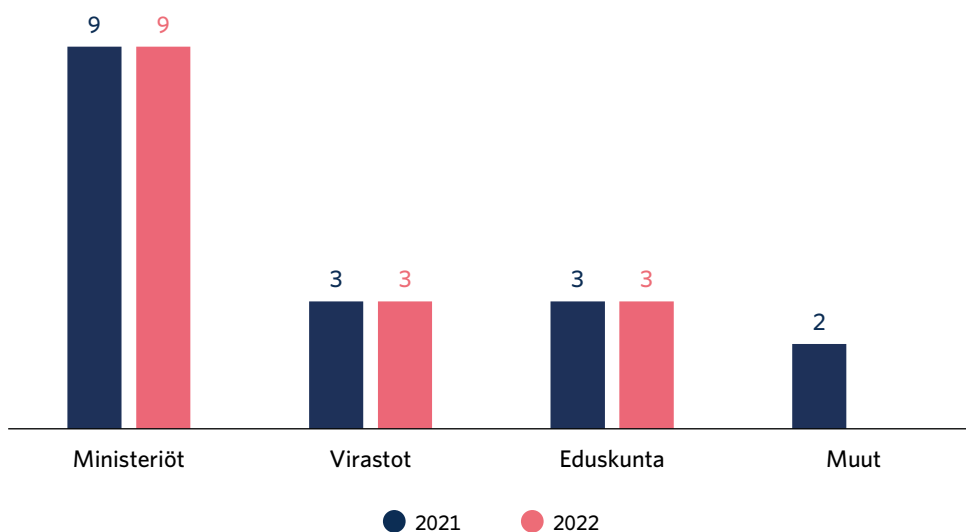
Tammikuun 2022 sidosryhmäkyselyn vastaajista 52 prosenttia arvioi, että tarkastusviraston tuottama tieto on ymmärrettävää (75 prosenttia vuonna 2019). Vastaajista 70 prosenttia kokee, että yhteistyö tarkastusviraston asiantuntijoiden kanssa on sujuvaa (74 prosenttia vuonna 2019). Kyselyn mukaan 26 prosenttia vastaajista kokee erittäin tärkeäksi oman työnsä kannalta sen, että heillä on suorat kontaktit tarkastusviraston asiantuntijoihin (39 prosenttia vuonna 2019), ja 34 prosenttia kokee asian melko tärkeäksi (33 prosenttia vuonna 2019). Lisäksi 55 prosenttia vastaajista on sitä mieltä, että tarkastusviraston julkaisut ovat hyödyllisiä (74 prosenttia vuonna 2019).

Tarkastusviraston tavoitteena on vaikuttaa oikea-aikaisesti ja olla läsnä silloin, kun asioihin voi vaikuttaa. Tarkastusviraston asiantuntijoita toimii useissa valtionhallinnon tai eduskunnan työryhmissä.

Raportointijaksolla olemme tukeneet hallinnon kehittämistä esimerkiksi

- maksuliikenteen riskienhallinnan ohjausryhmässä
- valtion tilinpäätöksen kehittämishankkeessa
- vaali-, puolue- ja vaalirahoituslain kehittämistarpeita tarkastelevassa työryhmässä
- sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnassa
- EU:n julkisen sektorin yhteisten tilinpäätösstandardien (EPSAS) kansallinen valmistelu-työryhmässä
- julkisen hallinnon tulosoajasta ja ohjauskokonaisuutta selvittävissä hankkeissa
- julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden (VAHTI) johtoryhmässä
- konsernilaskentaselvityksen ohjausryhmässä
- julkisen talouden ohjauksen kehittämissäryhmässä.

Valtaosa työryhmistä on valtiovarainministeriön tai eduskunnan kansliatoimikunnan asettamia. Tarkastusviraston asiantuntijoita on nimitetty vuoden 2022 aikana yhteensä kolmeen työryhmään tai verkostoon. Viiden työryhmän osalta työ päättyi tai tarkastusvirasto luopui edustuksestaan työryhmässä. Vuoden 2022 lopussa tarkastusviraston asiantuntijoita oli jäsenenä yhteensä 15 työryhmässä tai verkostossa (vuonna 2021 asiantuntijoita oli mukana 17 työryhmässä ja vuonna 2020 asiantuntijoita oli mukana 14 työryhmässä).



Kuvio 5: Tarkastusviraston edustajat työryhmissä ja verkostoissa; tilanne vuoden 2022 lopussa

#### 4. Monipuolistamme tiedonmuodostuksen menetelmiä

Vaikuttaaksemme paremmin otamme käyttöön uusia teknologioita ja hyödynnämme monipuolisia tiedonmuodostuksen keinoja. Toteutamme monilajitarkastuksia, jotta pystymme tuottamaan entistä monipuolisempaa tietoa päätöksentekijöille.

Mittari: Uusien menetelmien käyttöönottojen määrä, monilajitarkastusten määrä, monilajitarkastusten suositusten toimeenpanoprosentti

Arvio: Tavoite on toteutunut osittain.

Tarkastusvirastossa otetaan harkinnan mukaan käyttöön uusia menetelmiä, joilla pyritään tehostamaan toimintaa ja löytämään uusia tiedonmuodostustapoja. Menetelmiä on otettu käyttöön tai testattu vuoden aikana sekä tarkastustyössä että muussa toiminnassa. Tekstianalytiikkakokeilu aloitettiin vuosina 2020–2021 ja tavoitteena oli saada käsitys tekstianalytiikalla saavutettavista hyödyistä sekä siitä, miten tekstianalytiikkaa voidaan hyödyntää tarkastussuunnittelussa ja tarkastuksissa. Tekstianalytiikkakokeilut saatiin päätökseen vuoden 2022 aikana ja analytiikkaa hyödynnettiin vuoden aikana esimerkiksi Alueiden elinkeinoelämän kasvun ja kilpailukyvyyn edistäminen -tuloksellisuustarkastuksessa.

Vuoden aikana yhdessä tuloksellisuustarkastuksessa sovellettiin vuorovaikutteiseen työpa-jatyöskentelyyn perustuvaa monikriteeriset arviointimallit (Multiple-Criteria Decision Analysis) -menetelmää. Lisäksi tarkastus- ja valvontatoiminnan tiedonmuodostuksessa on käytetty SISU-mikrosimulointimallia, jolla tehdään finanssipolitiikan analyysia ja havainnollistavia esimerkkilaskelmia. Finanssipolitiikan valvonnassa hyödynnettiin Macrobond-tietovarastoa. Yhdessä tuloksellisuustarkastuksessa kohteesta muodostettua käsitystä täydennettiin sosiaalisen median aineistojen tekoälyä hyödyntävällä analyysillä.



Monilajitarkastuksissa yhdistellään useamman eri tarkastuslajin lähestymistapoja ja menetelmiä, jolloin tarkastuksen analyysi ja havainnot perustuvat yleensä laajempaan ja monipuolisempaan aineistoon kuin yhden tarkastuslajin tarkastuksissa. Ensimmäiset monilajitarkastukset sisällytettiin vuoden 2019–2023 tarkastussuunnitelmaan, ja niistä ensimmäiset kolme valmistui vuoden 2020 aikana, neljä vuoden 2021 aikana ja kaksi vuonna 2022. Monilajitarkastusten suositusten toimeenpanoprosenttia ei ole vielä arvioitu, koska tarkastukset eivät ole vielä edenneet jälkiseurantavaiheeseen.

## 5. Osaaminen vastaa toiminnan tarpeita

Toteutamme tehokkaasti strategisen osaamisen kehittämissuunnitelmaamme. Olemme laatineet henkilöstölle yksilölliset, viraston tavoitteita tukevat kehittämissuunnitelmat, ja niitä toteuttamalla kehitämme tulevaisuudessa tarvitsemiamme taitoja ja osaamista.

Mittari: Kriittisten osaamisalueiden henkilöstökysely ja osaamiskeskustelu

Arvio: Tavoite on toteutunut osittain.

Organisaatiomuutoksen valmistelu vaikutti merkittävästi osaamisen kehittämisen toimenpiteisiin.

Toukokuussa 2022 päätettiin, että osaamiskeskusteluja ei poikkeuksellisesti käydä tulevasta organisaatiomuutoksesta johtuen. Esihenkilörooleihin tuli niin paljon muutoksia, että päätettiin käydä osaamiskeskustelut, kun roolit ovat tiedossa. Näin ollen myöskään yksilöllisiä kehittämissuunnitelmia ei päivitetty tai laadittu. Osaamisen kehittämistä kuitenkin toteutettiin aiemmin laadittujen suunnitelmien pohjalta.

Tarkastusosaamisalueiden kuvaamisessa edettiin ja osaamisalueet määritettiin Osaava-järjestelmään vuonna 2023 tapahtuvan osaamiskartoituksen pohjaksi.

## 6. Työyhteisömme on hyvinvoiva.

Tavoitteenamme on, että henkilöstömme kokee työyhteisömme voivan hyvin ja toimivan yhdessä. Asiaa arvioidaan erityisesti henkilöstön yhteistyön, motivaation, työkyvyn ja uudistumiskyvyn sekä esimiestyön ja johtamisen näkökulmista.

Mittari: Henkilöstökysely, fiilismittari, sairaspoissaolojen määrä ja johtamismallin itsearviointi

Arvio: Tavoite on toteutunut melko hyvin.

Vuoden 2022 lopussa tarkastusvirastossa toteutettiin työpaikkaselvityksen yhteydessä työhyvinvointia laajasti mittaava Aisti-kartoitus sekä VMBaro-työtyytyväisyyskysely. Aisti-kartoitukseen vastasi 108/158 virastolaista. Ennen kyselyitä tiedotettiin, että työyhteisön kehittämistoimenpiteet suunnitellaan Aisti-kartoituksen perusteella. Kyselytuloksia käsiteltiin yhteisesti johdon ja oppimiskeskusten tilaisuuksissa ja sovittiin, että kehittämistoimenpiteet suunnitellaan uuden organisaation mukaisessa kokoonpanossa uusien ryhmäpäälliköiden johdolla talvella 2023. Kuten aiempinakin vuosina tuloksista ja kyselyn purku-

tilaisuuksissa tehtyjen nostojen mukaan henkilöstö kokee olevansa tyytyväinen erityisesti työn perusedellytyksiin, joustavaan työhön sekä työn sisältöön ja työn sisällön vaikuttamis- mahdollisuuteen. Haasteeksi nousi psykologinen turvallisuus ja johtaminen. Johtamiseen liittyvät haasteet on tunnistettu jo aiemmissa henkilöstökyselyissä ja organisaatiomuutoksen valmistelussa huomioitiin henkilöstön esittämät toiveet esihenkilötyön kehittämiseksi siten, että henkilöjohtaminen ja työnjohtaminen ovat riittävän lähellä toisiaan.

Vuoden 2022 työhyvinvoinnin painopistealueet muodostettiin vuoden 2021 tapaan kehitettävistä ja vahvistettavista teemoista (yhteensä neljä teemaa). Painopistealueet poikkesivat jonkin verran vuodesta 2021. Kehitettäviksi teemoiksi vuodelle 2022 nostettiin esimiestyö ja johtaminen sekä vuorovaikutus ja myönteisyys työyhteisössä. Vahvistettaviksi teemoiksi nousi työrauha ja aika perustyölle sekä yhteisöllisyys ja hyvä yhteishenki. Kaikkien neljän painopistealueen keskiarvoksi saatiin koko vuoden mittausjaksolle 3,6. Kehittymistä on tapahtunut vuoden aikana suhteessa vuoteen 2021, jolloin mittausjakson keskiarvo oli 3,5. Vuonna 2022 korkeimman arvion sai *yhteisöllisyys ja hyvä yhteishenki* keskiarvolla 4,1. Erityiseksi vahvuudeksi koettiin tuen ja avun saaminen kollegoilta. Kehittyminen on ollut hyvin positiivista vuodesta 2021, jolloin mittausjakson keskiarvo oli 3,6. Matalimman arvion vuonna 2022 sai *vuorovaikutus ja myönteisyys työyhteisössä* keskiarvon olleen 3,3 mittausjakson päätyttyä.

Vuonna 2022 sairauspoissaoloja oli 6,6 työpäivää henkilötyövuotta kohden. Henkilöstön sairauspoissaolot lisääntyivät vuodesta 2021, jolloin sairauspoissaoloja oli 3,4 työpäivää henkilötyövuodessa. Edelleen taso on kuitenkin huomattavasti koronapandemiaa edeltävää tasoa alempana. Sairauspoissaolojen nousuun vaikuttavat muutamat pitkät sairauspoissaolot. Lisäksi sairauspoissaolojen nousun syynä voidaan osittain pitää yhteiskunnan avautumista koronapandemian jälkeen, kun esimerkiksi hengityselinten sairaudet ovat alkaneet lisääntymään. Lisäksi erityisesti tuki- ja liikuntaelämistön sairauksien kertymä nostaa sairauspoissaolojen määrää. Eniten sairauspoissaolopäiviä kertyi 11–45 vuorokautta kestäneistä sairauspoissaaloista.

## 1.2.2 Kansainvälinen yhteistyö viraston toiminnan tukena

Tarkastusviraston kansainvälisen yhteistyön tavoitteena on tukea sitä, että sen tekemä tarkastustyö ja finanssipolitiikan valvonta hoidetaan parhaalla mahdollisella tavalla. Kansainvälinen työ liittyy poikkileikkaavasti lähes kaikkeen viraston työhön. Kansainväliseen yhteistyöhön osallistumalla tarkastusviraston on mahdollista saada tietoa ja kokemuksia niin uusista menetelmistä kuin ajankohtaisista aiheista, jotka voivat toimia syötteinä aina tarkastusaiheista toiminnan suunnitteluun ja riskinhallintaan.

Oikea-aikaisella ja oikea-aiheisella tarkastus- ja valvontatyöllä tarkastusvirasto tukee valtionhallinnon kehittämistä ja uudistamista erityisesti kotimaassa, mutta kansainvälisen yhteistyön kautta myös globaalimmin. Kansainvälisen yhteistyön merkitys korostuu erityisesti uusissa, ajankohtaisissa ja rajat ylittävissä aiheissa. Toimintaympäristömme ja siihen vaikuttavat seikat ovat monin tavoin rajat ylittäviä, mikä lisää tarvetta siihen, että ymmärrämme kotimaisen toimintaympäristön ohella myös sitä, mitä maailmassa laajemmin tapahtuu. Viime vuosina monet Suomeen ja tarkastusviraston työhön vaikuttaneet asiat ovat

olleet ainakin osittain globaaleja, kuten koronapandemia, ilmastonmuutos, julkisen sektorin toiminnan muutos tai talouden eriaisteiset kriisit. Edellä mainitun kaltaisten aiheiden ja niiden tarkastettavuuden käsittely kansainvälisten sidosryhmien kanssa hyödyttää meitä myös omassa toiminnassamme.

Tarkastusviraston kansainvälinen työ voidaan jakaa velvoittavaan ja toisaalta viraston itse harkintansa pohjalta valitsemaan yhteistyöhön. Velvoittavan kansainvälisen työn, kuten EU-yhteistyön, perusteet tulevat Suomen perustuslaista tai kansainvälisistä sopimuksista. Myös Suomen jäsenyys kansainvälisissä yhteisöissä tai viraston asema ylimpänä ulkoisena tarkastusviranomaisena velvoittaa kansainväliseen yhteistyöhön. Harkinnanvaraista yhteistyötä taas on esimerkiksi viraston kahden- ja monenvälinen yhteistyö. Vuoden 2022 aikana viraston kansainvälinen yhteistyö painottui enemmän meitä velvoittavaan työhön, joskin olimme mukana myös muutamissa erikseen valituissa kansainvälisen yhteistyön muodoissa.

Tarkastusviraston tehtäviin kuuluu lakisääteinen kansainvälinen tarkastus- ja valvontayhteistyö Euroopan unionin taloudenhoidon ulkoisessa tarkastuksessa sekä riippumattoman finanssipolitiikan valvonnassa. Tarkastusvirasto toimii Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kansallisena yhteistyöviranomaisena. Lisäksi tarkastusvirasto vastaa tai osallistuu eräiden kansainvälisten järjestöjen tilintarkastukseen.

Tarkastusvirasto toimii ulkoisena tilintarkastajana Euroopan eteläisessä observatoriossa ESossa ja Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskuksessa CERNissa tilikauteen 2022 asti. Lisäksi tarkastusvirasto toimii pysyvänä ulkoisena tilintarkastajana Itämeren suojelukomisio HELCOMissa sekä osallistuu Pohjoismaiden neuvoston ja ministerineuvoston tilintarkastukseen tarkastamalla Suomessa kotipaikkaansa pitävät ministerineuvoston instituutiot Nordisk Kulturkontaktin ja Pohjoismaisen työsuojeluinstituutin NIVAn.

Vuoden 2022 aikana kansainvälinen yhteistyö palasi pandemiavuosien jälkeen paikan päällä pidettävien ja hybridikokousten aikaan. Vaikka fyysisille kokouksille on aikansa ja paikkansa, on monin tavoin myös hyvä, että etä- ja hybridikokoukset mahdollistavat tarvittaessa laajemmankin osallistumisen. Vuoden 2022 tärkeimmät kansainväliset korkean tason kokoukset olivat INTOSAI:n, globaalien kattojärjestömme, kongressi INCOSAI, joka kokoontuu kerran kolmessa vuodessa keskustelemaan ajankohtaisista aiheista ja tarkastusalan kansainvälisestä kehityksestä sekä päättämään kansainvälisistä tarkastusalan standardeista, sekä vuosittainen Euroopan unionin ylimpien tarkastuselinten yhteyskomitean kokous, jonka pääaiheena oli tarkastusalan EU-yhteistyön kehittämisen ohella EU:n elpymis- ja palautumistukiväline.

Tarkastusvirasto toimii vuosina 2020–2025 kansainvälisen kattojärjestön INTOSAI:n ympäristö- ja ilmastotarkastamiseen keskittyvän työryhmän puheenjohtajana. Vuonna 2022 julkaistiin tarkastusviraston ensimmäisen kolmivuotiskauden loppuraportit, järjestettiin suuri hybridimuotoinen yleiskokous ja laadittiin uuden työohjelman lisäksi ensimmäinen pidemmän aikavälin strategia. Tarkastusviraston johdolla työryhmän toimintaa on uudistettu mm. kehittämällä uusia työskentelymuotoja sekä lisäämällä viestintää ja kansainvälistä sidosryhmäyhteistyötä. Työryhmän jäsenmäärä on noussut 83:een.

Vuonna 2022 tarkastusvirasto oli mukana monenvälisessä data-analytiikkaverkostossa, globaalien kattojärjestömme INTOSAI:n alaisissa (viraston puheenjohtaman) ympäristötarkastuksen, big datan, tieteen ja teknologian vaikutusten tarkastustyöhön sekä julkishallinnon ja julkisen sektorin ohjelmien työryhmissä, eurooppalainen kattojärjestömme alaisissa ympäristötarkastuksen ja IT-tarkastuksen työryhmissä sekä EU-yhteyskomitean alaisen (tarkastusviraston puheenjohtaman) finanssipolitiikan tarkastuksen verkostossa.

Yksi vuoden 2022 merkittävimmistä asioista oli Venäjän käynnistämä hyökkäyssota Ukrainaan, mikä vaikutti myös kansainväliseen tarkastusalaan. Euroopan kattojärjestö EUROSAI sekä EU yhteyskomitea antoivat kummatkin julkilausumat hyökkäyssotaan liittyen sekä ilmaisivat vahvan tuen niin Ukrainan tarkastusvirastolle kuin Ukrainan kansalle. Venäjän hyökkäyksen seurauksen tarkastusvirasto myös irtisanoi kahdenvälisen yhteistyön sopimuksen Venäjän tarkastusviraston kanssa ja pidättäytyi toistaiseksi kaikesta yhteistyöstä niin kahden- kuin monenvälisesti Venäjän ja Valko-Venäjän kanssa.

### 1.2.3 Pitkäjänteinen tarkastustoiminnan digitalisointi virastossa jatkuu

Virastossa käynnistettiin vuonna 2020 digitaalinen muutosohjelma, jonka tavoitteena oli tehostaa ja laajentaa tiedon ja analytiikan hyödyntämistä ja sitä kautta tukea toiminnan vaikuttavuutta. Muutosohjelman toteutus aloitettiin vuonna 2021 perustamalla digitaalisen kehittämisen hanke, joka päättyi keväällä 2022. Kehittämistyössä painottui viraston digitaalisen perustan vahvistaminen kattaen tehokkaan tiedonhallinnan, teknisen arkkitehtuurin sekä tarvittavat rakenteet ja työkalut toiminnan digitaaliselle kehittämiselle.

Hankkeen avulla viraston tietoarkkitehtuurin ylläpidon tueksi kehitettiin uusia työkaluja ja prosesseja. Samalla tehostettiin tiedon käsittelyn läpinäkyvyyttä ja lainmukaisuutta ja kehitettiin tietosuojaan hallintaan liittyviä ratkaisuja osana viraston digitaalista perustaa. Tavoitteena on ollut luoda virastolle eheä tietoarkkitehtuuri, joka tukee tiedon tehokasta hyödyntämistä tarkastustoiminnassa ja viraston hallinnollisissa prosesseissa ja tätä työtä virastossa tullaan edelleen jatkamaan vielä hankkeen päätyttyä.

Hankkeessa kehitettiin myös viraston teknologia-arkkitehtuuria, joka on eri teknologioiden, rakenteiden ja infrastruktuurin muodostama kokonaisuus. Tavoitteena on ollut varmistaa virastolle eheä teknologia-arkkitehtuuri sekä tuottaa tarkastustoimintaa tukevia teknisiä ratkaisuja kustannustehokkaasti lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.

Digitaaliselle muutosohjelmalle asetettuja tavoitteita on viime vuosina uudelleen arvioitu ja sopeutettu paremmin vastaamaan viraston tarpeita, kykyjä ja muita resursseja. Digitaalinen kehitystyö virastossa jatkuu, sillä se tukee sitä, että toimintamme on tehokasta, tarkastustyön vaatimukset täyttävää ja vaikuttavaa mutta kehittäminen tullaan toteuttamaan hallitusti ja pitkäjänteisesti. Kehitystyö tulee lähivuosina painottumaan tehokkaan tiedon hyödyntämiseen ja hallintaan, tietosuoja- ja tietoturvakysymyksiin sekä uusien tarkastusmenetelmien hyödyntämiseen.

Tilintarkastukseen kehitystyötä jatkettiin vuonna 2022 ja virastolle on luotu uusia ratkaisuja ja liittymiä, jotka mahdollistavat valtion talousdatan sujuvan hyödyntämisen osana tilintarkastuksen toimintamallia. Tilintarkastukselle kehitetty tietovarasto on saatu otettua käyttöön, mikä mahdollistaa tarkastuksen tietoaineistojen yhtenäisen käsittelyn, laajemman hyödyntämisen ja analysoinnin tehokkaasti ja tietoturvallisesti. Robotiikan käyttöä tarkastuksessa on viime vuosina pilotoitu ja tätä työtä jatketaan edelleen. Tilintarkastuksen eri vaiheiden tehostamista ja tarkastusprosessin läpinäkyvyyttä ja tiedonkulkua tullaan jatkossa kehittämään ja tässä yhteydessä on harkittu uuden tietojärjestelmän hankkimista. Mahdollisen järjestelmän hyötyjen kartoittamista ja hankintaa on valmisteltu vuonna 2022 ja päätös järjestelmän käyttöönottamisesta tehdään vuonna 2023.

Tarkastusvirasto on kokeillut tekstianalytiikan hyödyntämistä tarkastustyössä ja aiemmin aloitetut tekstianalytiikan pilotoinnit useissa tarkastusprojekteissa saatiin vuoden 2022 aikana päätökseen. Tekstianalytiikka mahdollisti tarkastuksissa aiheiden ja tietojen luokittelun suurista tekstimassoista. Kokeilun tuloksia on pidetty onnistuneina ja virasto tulee jatkossa hyödyntämään tarpeen mukaan tekstianalytiikkaa yhtenä tarkastusmenetelmänä.

## 1.3 Toiminnallinen tehokkuus

Kertomusvuonna vahvistettiin tarkastus- ja valvontatoimintaa. Siihen käytettiin lähes kahdeksan (7,8) henkilötyövuotta enemmän työaika-a vuoteen 2021 verrattuna. Tarkastuskertomuksia (pl. eduskuntakertomukset) valmistui yhteensä 81 kappaletta (84 kpl vuonna 2021 ja 82 kpl vuonna 2020). Tarkastuskertomuksista ja muista suoritteista on raportoitu tarkemmin luvussa Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.

Muuhun ydintoimintaan käytetty työaika väheni. Muu ydintoiminta käsittää tarkastusviraston toiminnan suunnittelun, kehittämisen, johtamisen, sidosryhmätyön, kansainvälisen toiminnan sekä laatu-, arviointi- ja kantelutoiminnan. Tarkastustoiminnan suunnittelun prosessia sekä kansainvälisen toiminnan käytäntöjä oli tarkistettu edellisvuonna ja vaikutus näkyi vuoden 2022 työajan käytössä. Lisäksi digikehittämisen tavoitteita oli täsmennetty, joka vaikutti myös kehittämistoimintaan liittyvään ajankäyttöön.

Vuonna 2022 järjestettiin yksi VTV Nyt -tilaisuus sekä kansainvälinen Nordic-Baltic-IFI -toiminnan kokous. Kertomusvuonna valmisteltiin tarkastusviraston organisaatio- ja johtamismallin muutosta, avoimuusrekisteritehtävää, hyvinvointialueiden tarkastusta sekä EU:n ilmoittajansuojadirektiivin mukaista ilmoituskanavan käyttöönottoa.

Tukitoimintaan käytetyn työajan määrä väheni kertomusvuonna kahdeksalla (8,4) henkilötyövuodella. Muutos johtui pääosin yleishallintoon ja johtamiseen sisältyvän työyhteisötoiminnan vähenemisestä edellisvuoden poikkeustilanteeseen verrattuna. Vuoden 2022 aikana pyrittiin vahvistamaan tarkastus- ja valvontatoimintaa ja ydintoiminnan priorisoinnissa onnistuttiin tältä osin.

Tarkastusviraston toiminnalliseen tehokkuuteen liittyväksi vaikuttavuustavoitteeksi on asetettu, että tuotamme päätöksentekijöille ajankohtaista ja olennaista tietoa. Tämän osalta on seurattu mm. tarkastusten valmistumista suunnitellussa aikataulussa sekä tarkastusten toteutuneita henkilötyöpäiviä suhteessa suunniteltuihin työpäiviin. Tavoitteen toteutumista arvioidaan tarkemmin luvussa Strategiset vaikuttavuus- ja tulostavoitteet sekä niiden arviointi.

### 1.3.1 Toiminnan tuottavuus

Tarkastusviraston ydintoimintaan kuuluu tarkastus- ja valvontatoiminta sekä muu ydintoiminta. Vuonna 2022 työaika-a kohdennettiin ydintoiminnalle tavoitteiden mukaisesti edellisvuotta enemmän. Tehollisesta työajasta 68 prosenttia kohdistui ydintoimintaan (63 prosenttia vuonna 2021, 64 prosenttia vuonna 2020).

Tarkastus- ja valvontatoimintaan käytettiin 58 henkilötyövuotta vuonna 2022 (50 htv vuonna 2021, 40 htv vuonna 2020) ja tarkastuskertomuksia valmistui yhteensä 81 kappaletta (pl. eduskuntakertomukset). Koska tarkastuskertomuksia valmistui edellistä vuotta

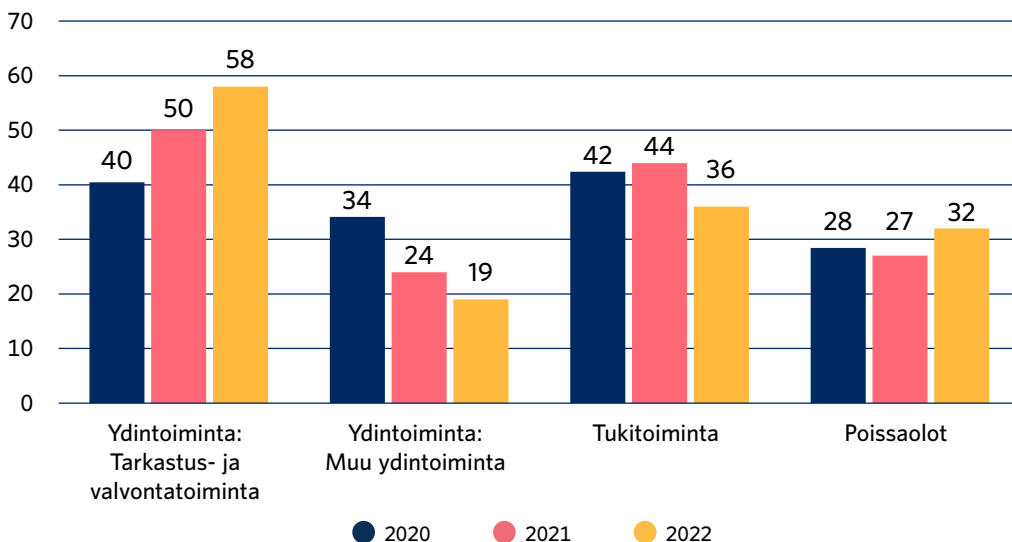
vähemmän ja tarkastus- ja valvontatoimintaan kohdennettiin aiempaa enemmän työaika, laski tuottavuus näiden osalta edelliseen vuoteen verrattuna. Tilanteen odotetaan kohentuvan seuraavina vuosina.

Muuhun ydintoimintaan käytetty työaika (20 htv) puolestaan väheni (24 htv vuonna 2021, 34 htv vuonna 2020), sillä tarkastustoiminnan suunnittelun prosessia, kansainvälisen toiminnan käytäntöjä tarkistettiin ja digitalisaatiokehittämiset tavoitteita oli tarkistettu. Kokonaisuutena ydintoimintaan käytetty työaika yhteensä (77 htv) kasvoi kuitenkin edelleen vuoden 2021 tasosta (74 htv).

Tukitoimintaan käytetyn työajan määrä (36 htv) väheni kertomusvuonna kahdeksalla henkilötyövuodella (44 htv vuonna 2021, 42 htv vuonna 2020). Tähän vaikutti pääosin Yleishallinto- ja johtaminen -toiminnon sekä Koulutus oppilaana -toiminnon työaikojen väheneminen yhteensä kuudella henkilötyövuodella. Yleishallinto ja johtaminen -toiminnon työaika kertyi pääosin Toimiminen työyhteisönä -projektista (52 prosenttia) sekä Yhteinen johtaminen -projektista (30 prosenttia). Tukitoiminnan työajasta hieman alle puolet kertyi varsinaisista tukipalveluista, kuten talous- ja henkilöstöhallinnosta, viestinnästä, ICT:stä, asiakirjahallinnosta sekä assistenttipalveluista, noin 33 prosenttia työyhteisötoiminnasta, noin 5 prosenttia osaamisen kehittämisestä ja noin 14 prosenttia johtamisesta.

Vuonna 2022 poissaolot olivat 32 henkilötyövuotta ja ne lisääntyivät lähes viidellä henkilötyövuodella edelliseen vuoteen verrattuna (27 htv vuonna 2021, 28 htv vuonna 2020). Poissaolot sisältävät mm. vuosilomat, perhevapaat sekä sairauspoissaolot.

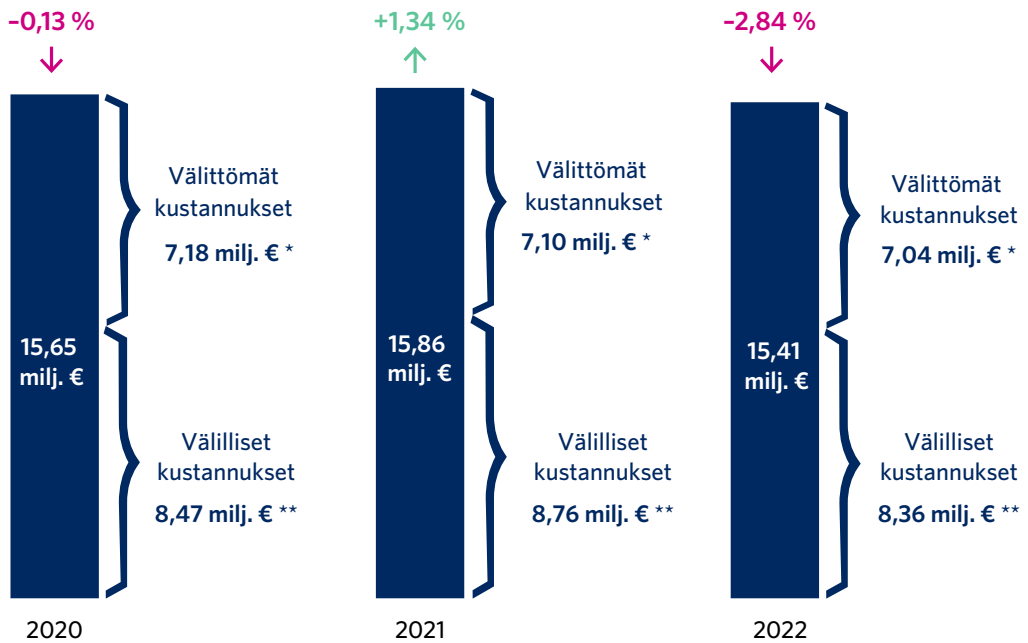
Alla olevassa kuviossa on kuvattu työajan kohdentumista päätoiminnoille ja liitteessä 1 on työajan käytön tarkempi jakauma toiminnoittain.



Kuvio 6: Työajan kohdentuminen päätoiminnoille, ml. poissaolot (htv), luvut ovat pyöristettyjä

### 1.3.2 Toiminnan taloudellisuus

Tarkastusviraston toiminnan kulut olivat 15,41 miljoonaa euroa vuonna 2022 (15,86 miljoonaa euroa vuonna 2021, 15,65 miljoonaa euroa vuonna 2020) ja ne laskivat edelliseen vuoteen verrattuna. Alla olevassa kuviossa on esitetty kulujen muutokset edelliseen vuoteen verrattuna sekä välillisten ja välittömien kustannusten osuudet vuosilta 2020–2022.

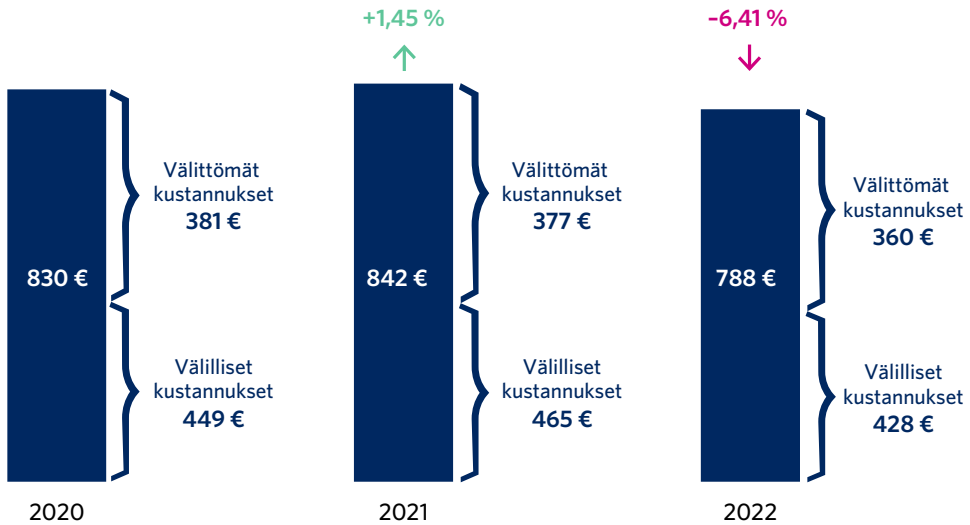


\*) Ydintoimintaan kohdistetut välittömät kustannukset sisältäen henkilöstökustannukset.

\*\*\*) Ydintoiminnalle vyörytetyt tukitoimintojen ja palkallisten poissaolojen kustannukset, sisältäen tukitoimintojen henkilöstökustannukset sekä toimitilavuokrat.

Kuvio 7: Toiminnan kokonaiskulujen kehitys

Tarkastusviraston ydintoimintaan käytetyn työpäivän kustannus, 788 euroa, laski merkittävästi vuonna 2022 (842 euroa vuonna 2021, 830 euroa vuonna 2020). Tähän vaikutti tukitoimintaan käytetyn työajan väheneminen ja ydintoimintaan käytetyn työajan lisääntyminen.



Kuvio 8: Ydintoimintaan käytetyn työpäivän kustannus

Tarkastus- ja valvontatoiminnan kustannukset olivat kertomusvuonna 11,2 miljoonaa euroa (10,2 milj. euroa vuonna 2021, 8,1 milj. euroa vuonna 2020) ja muun ydintoiminnan kustannukset 4,2 miljoonaa euroa (5,6 milj. euroa vuonna 2021, 7,6 milj. euroa vuonna 2020).



Taulukko 1: Toiminnan kustannusten ja työajan jakautuminen toiminnoittain

Kokonaiskustannukset toiminnoittain (1000 €)	2021 Välittömät kustannukset	2021 Välilliset kustannukset	2021 Kustannukset yhteensä	2021 Työaika (HTV)	2022 Välittömät kustannukset	2022 Välilliset kustannukset	2022 Kustannukset yhteensä	2022 Työaika (HTV)
<b>Tarkastus- ja valvonta-toiminta</b>	4 333	5 894	10 227	50,1	4 909	6 257	11 166	57,9
Tilintarkastus	1 317	1 810	3 127	15,4	1 523	1 928	3 451	17,8
Tuloksellisuustarkastus	1 278	1 699	2 978	14,4	1 657	2 128	3 785	19,7
Monilajitarkastus	434	622	1 057	5,3	174	233	407	2,2
Laillisuustarkastus	460	589	1 049	5,0	494	551	1 045	5,1
Finanssipolitiikan valvonta (IFI)	385	451	836	3,8	334	406	741	3,8
Vaali- ja puoluerahoitusvalvonta	233	383	616	3,3	333	561	894	5,2
Finanssipolitiikan tarkastus	113	170	283	1,4	187	264	451	2,4
Jälkiseuranta	114	169	282	1,4	88	111	199	1,0
Avoimuusrekisteri	-	-	-	-	117	75	192	0,7
<b>Muu ydintoiminta</b>	2 767	2 864	5 630	24,3	2 134	2 105	4 240	19,5
Ydintoiminnan johtaminen	981	910	1 891	7,7	770	655	1 425	6,1
Kansainvälisyys	379	566	945	4,8	399	516	915	4,8
Ydintoiminnan kehittäminen	580	360	940	3,1	393	281	674	2,6
Ydintoiminnan suunnittelu	364	449	813	3,8	233	257	490	2,4
Laatu, arviointi ja kantelut	231	312	543	2,7	182	230	412	2,1
Vaikuttavuus ja sidosryhmätyö	231	268	498	2,3	157	166	323	1,5
<b>Kaikki yhteensä</b>	<b>7 099</b>	<b>8 758</b>	<b>15 857</b>	<b>74,4</b>	<b>7 043</b>	<b>8 363</b>	<b>15 405</b>	<b>77,3</b>

Välittömät kustannukset sisältävät suoraan ydintoiminnoille kohdistetut kulut, esimerkiksi ydintoimintaan kirjatun työajan perusteella lasketut henkilöstökustannukset sekä ydintoiminnoille kohdistetut palvelujen ostot ja muut hankinnat. Välittömien kustannusten osuus oli 45,7 prosenttia kokonaiskustannuksista (44,8 prosenttia vuonna 2021).

Välilliset kustannukset sisältävät tukitoiminnan henkilöstökustannukset, palvelujen ostot ja muut hankinnat. Lisäksi niihin sisältyy koko henkilöstön poissaolojen, osaamisen kehittämisen ja työyhteisötoiminnan kustannukset, sekä tarkastusviraston toimitilavuokrat. Välilliset kustannukset on vyörytetty ydintoiminnan toiminnoille niihin käytettyjen työaikojen (htv) suhteessa, ja niiden osuus oli 54,3 prosenttia kokonaiskustannuksista (55,2 prosenttia vuonna 2021).

Välilliset kustannukset kertyivät vuonna 2022 pääosin koko henkilöstön poissaoloista (noin 39 prosenttia), varsinaisista tukipalveluista (noin 32 prosenttia), hallinnollisesta johtamisesta (noin 10 prosenttia) ja työyhteisötoiminnasta (noin 9 prosenttia).

## 1.4 Tuotokset ja laadunhallinta

### 1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

#### Eduskunnalle annettavat kertomukset

Valtiontalouden tarkastusvirasto raportoi toiminnastaan säännöllisesti eduskunnalle. Vuosikertomuksessa tarkastusvirasto esittää keskeiset, tarkastuksiin perustuvat havaintonsa valtion taloudenhoidon laillisuudesta, tarkoituksenmukaisuudesta ja talousarvion noudattamisesta. Syyskuussa 2022 annetun vuosikertomuksen teemoja olivat tavoitteenasetanta ja hallinnonalojen yhteistyö merkittävässä muutoshankkeissa, valtion taloudenhoidon laillisuus sekä valtionhallinnon organisaatiouudistukset ja henkilöstösuunnittelu. Lisäksi vuosikertomukseen sisältyy vuosittain katsaus tarkastusviraston omaan toimintaan.

Joulukuussa 2022 julkaistiin finanssipolitiikan valvonnan ja tarkastuksen vaalikausi-raportti vuosilta 2019–2022. Raportti sisältää arvion finanssipolitiikan sääntöjen ja tavoitteiden tilanteesta, valtion menokehityksen noudattamisesta sekä finanssipolitiikan mitoituksesta. Raportissa tarkastellaan myös julkisen talouden kestävyyttä, talousennusteiden realistisuutta ja työllisyystoimien etenemistä.

Valtiontalouden tarkastusvirasto tarkastaa vuosittain sekä puoluerahoitusta että puolueiden valtionavustusta eli puoluetukea. Näiden puoluelaisissa säädettyjen tehtävien toteutuksesta ja tarkastuksista tarkastusvirasto raportoi eduskunnalle helmikuussa 2022. Vaalirahoituksen valvontakertomukset annettiin vuoden 2021 kuntavaaleista ja vuoden 2022 aluevaaleista.

#### Tarkastuskertomukset

VTV antoi yhteensä 61 valtion kirjanpitoyksiköille varainhoitovuoteen 2021 kohdistuvan tilintarkastuskertomuksen. Lisäksi tilintarkastuskertomus annettiin kolmelle talousarvion ulkopuoliselle rahastolle ja kolmelle kansainväliselle organisaatiolle (CERN, ESO, HELCOM). Tarkastusvirasto antoi myös valtion tilinpäätöstä koskevan tilintarkastuskertomuksen ja laati tilintarkastusten yhteenvetoraportin.

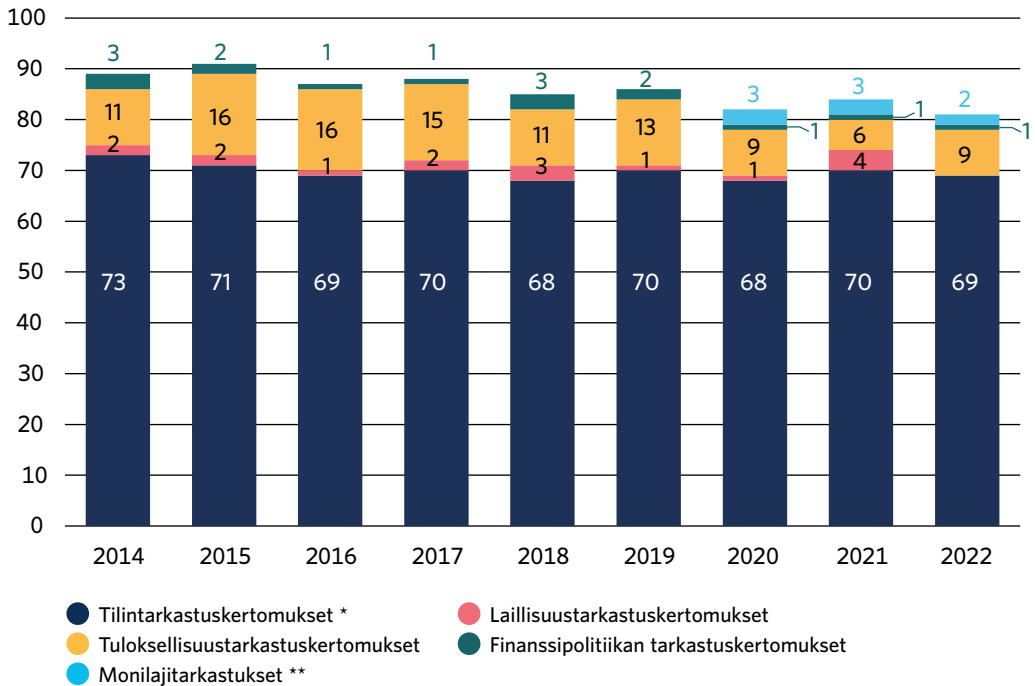
Vuonna 2021 valmistui 9 tuloksellisuustarkastuskertomusta, 2 monilajitarkastusta sekä yksi finanssipolitiikan tarkastuskertomus julkisen talouden tilastojen luotettavuudesta.

Tuloksellisuustarkastuksia tehtiin seuraavista aiheista: opintotuki uudistusten tuloksellisuus 2010-luvulla, tutkimustiedon hyödyntämisen hallinta liiketoiminnassa terveysalalla, organisaatiouudistukset, osaamisen kehittäminen ja rekrytoinnit valtiolla (2 tarkastusta), alueiden elinkeinoelämän kasvun ja kilpailukykyyn edistäminen, Suomi.fi-palvelujen tilanne ja kehitys, toimintaympäristön seuranta ja ennakointi strategisen päätöksenteon tukena sekä Työperusteinen maahanmuutto.

Monilajitarkastuksissa kohdistuivat rahapelitoiminnan tuotoista myönnettyihin avustuksiin ja valtion eläkejärjestelmään ja valtion vastuisiin muissa eläkejärjestelmissä.

Tarkastuskertomusten lukumäärä on vaihdellut 82–91 kappaleen välillä vuosien 2014–2022 aikana. Kertomusvuonna laadittiin yhteensä 81 tarkastuskertomusta ja niiden lukumäärä kääntyi hienoiseen laskuun.

kappaletta



\* VTV antaa vuosittain tilintarkastuskertomukset kaikille valtion kirjanpitoyksiköille eli ministeriöille ja muille virastoille ja laitoksille, sekä kolmelle valtion talousarvion ulkopuoliselle rahastolle. Tilintarkastuskertomusten lukumäärä on riippuvainen virastojen, laitosten ja rahastojen lukumäärien vaihtelusta. Luku sisältää myös kansainvälisistä tilintarkastuksista annetut tilintarkastuskertomukset, valtion tilinpäätöksestä annettavan tilintarkastuskertomuksen sekä tilintarkastuksen yhteenvetoraportin.

\*\* Monilajitarkastukset aloitettiin vuonna 2020 ja ne ovat yhdistelmiä eri tarkastuslajeista.

Kuvio 9: Tarkastuskertomukset vuosina 2014-2022.

## Muut julkaisut

Vuonna 2022 oli käynnissä uusien hyvinvointialueiden valmistelu. Sitä tukemaan VTV ja tarkastusyhdistyksen kokosivat keskeiset tiedot hyvinvointialueissa säädettyistä tarkastustoimijoiden tehtävistä ja tarkastustoimintaan liittyvistä suositeltavista käytänteistä. Nämä julkaistiin muistiona tammikuussa 2022.

Valtiontalouden tarkastusviraston asiantuntijat toivat näkemyksiään ajankohtaisiin aiheisiin ja keskusteluihin myös blogien muodossa. Näitä julkaistiin vtv.fi-palvelussa seitsemän kappaletta vuonna 2022.

## Finanssipolitiikan valvonta

Poikkeukselliset olosuhteet vaikuttivat finanssipolitiikan säännölliseen valvontaan valtiontalouden tarkastusvirastossa edelleen vuonna 2022. Kriisien takia EU-sääntelyssä sallitaan edelleen poikkeamat finanssipolitiittisista tavoitteista. Keväällä tarkastusvirasto arvioi julkisen talouden suunnitelman yhteensopivuutta kotimaisen finanssipolitiittisen lainsäädännön

kanssa. Huomiota kiinnitettiin myös suhdannetilanteen kehitykseen vaihtoehtoisilla mitaustavoilla sekä näiden vaihtoehtojen vaikutuksiin finanssipolitiikan mitoituksesta tehtäviin johtopäätöksiin. Tarkastusvirasto arvioi säännöllisesti myös talouspolitiikan pohjana käytettyjen makrotalouden ja julkisen talouden ennusteiden realistisuutta. Lisäksi tarkastusvirasto teki arvion valtiontalouden kehysten tilanteesta sekä hallituksen kestävyystiekartan toimenpiteiden, kuten työllisyystoimien, etenemisestä. Tarkastusvirasto antoi lausunnon eduskunnan valtiovarainvaliokunnalle julkisen talouden suunnitelman käsittelyn yhteydessä keväällä 2022.

Joulukuussa 2022 tarkastusvirasto antoi eduskunnalle finanssipolitiikan valvonnan ja tarkastuksen erilliskertomuksen. Siinä arvioitiin laajemmin jo kevään raporttiin sisältyneitä teemoja, minkä lisäksi kertomuksessa käytiin läpi finanssipolitiikkaa sekä valvonta- ja tarkastushavaintoja koko vaalikaudelta. Kertomuksessa lisättiin edelleen analyysiä verrattuna aiempiin raportteihin, muun muassa pitkän aikavälin kehitykseen liittyen esittämällä skenaarioita inhimillisen pääoman kehityksestä tulevaisuudessa. Tarkastusvirasto antoi kertomukseen perustuvan lausunnon eduskunnan valtiovarainvaliokunnalle vuoden 2023 talousarvion yhteydessä.

Vuoden aikana jatkettiin OECD:n toteuttaman laajan ulkoisen arvioinnin sisältämien suositusten toteuttamista. Vuoden aikana jatkettiin useita kehittämishankkeita. Suhdanteen arvioinnissa jatkettiin aiheeseen liittyvää tutkimusta. Lisäksi kehitettiin muun muassa talouskasvun pitkän aikavälin mallinnusta yhteistyössä Suomen Pankin kanssa.

Vuoden aikana jatkettiin jälkikäteisarviota valtiovarainministeriön julkisen talouden ennusteiden luotettavuudesta. Lisäksi tehtiin automaattisten finanssipoliittisten vakauttajien tehokkuutta koskeva analyysiä. Molempien tulokset julkaistaan alkuvuonna 2023.

Sidosryhmytyössä painottui toiminta valtiovarainministeriön ja tutkimuslaitosten kanssa. Finanssipolitiikan valvonta jatkoi yhteydenpitoa Talouspolitiikan arviointineuvoston kanssa tavoitteena entistä tiiviimpi yhteistoiminta soveltuvilla alueilla.

Tarkastusvirasto toimi vuoden aikana useassa kansainvälisessä riippumattomien finanssipolitiikan valvojien verkostossa. Finanssipolitiikan valvonta järjesti kesäkuussa Baltian ja Pohjoismaiden finanssipolitiikan valvojien verkoston kokouksen Helsingissä.

## Vaali- ja puolerahoituksen valvonta

Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain 10 § 3 momentin nojalla eduskunnalle vaalirahoituksen valvontakertomuksen eli vaalikohtaisen kertomuksen saamistaan vaalirahoitusilmoituksista ja toiminnastaan ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvonnassa. Valtiontalouden tarkastusvirasto valvoi vuoden 2022 aluevaaleissa ehdokkaan vaalirahoituksesta annetussa laissa (273/2009) säädettyä vaalirahoituksen ja vaalikampanjan kulujen ilmoitusvelvollisuuden noudattamista laissa säädetyllä tavalla. Kertomus vaalirahoituksen valvonnasta vuoden 2022 aluevaaleissa (K 23/2022) annettiin eduskunnalle syyskuussa 2022.

Tarkastusvirasto vahvisti 8.9.2022 yleisohjeen vaalirahoitusilmoituksen ja ennakkoilmoituksen tekemisestä vuoden 2023 eduskuntavaaleissa. Ohje on saatavilla myös FINLEX-säädöstietopankissa sekä tarkastusviraston ylläpitämällä verkkosivuilla osoitteessa [www.vaalirahoitusvalvonta.fi](http://www.vaalirahoitusvalvonta.fi).

Tarkastusvirasto on vuonna 2022 toteuttanut sille puoluelaissa (10/1969, muutettu 683/2010) säädetyt tehtävät. Tarkastusvirasto antoi kertomuksen vuoden 2021 puoluerahoituksen valvonnasta eduskunnalle helmikuussa 2022 (K 5/2022). Vuoden 2022 tarkastuksista raportoidaan eduskunnalle puoluelain 9 e §:n tarkoittamassa kertomuksessa helmikuussa 2023.

Vuonna 2022 Valtiontalouden tarkastusvirasto suoritti 56 puoluerahoituksen tarkastusta (vuonna 2021 52). Vuoden 2022 tarkastuksista on raportoitu tarkastuskohteille joulukuussa 2022.

## Jälkiseurannat

Tarkastusten jälkiseurannoilla tarkastusvirasto selvittää, mihin toimenpiteisiin hallinto on ryhtynyt tarkastuskertomuksessa esitettyjen kannanottojen ja etenkin suositusten perusteella. Vuonna 2022 valmistui 16 erillistä jälkiseurantaraporttia. Jälkiseurannat koskivat pääosin vuosina 2017 ja 2018 valmistuneita tarkastuksia.

Taulukko 2: Jälkiseurantaraportit vuonna 2022

Tarkastuskertomuksen nimi ja julkaisunumero	Tarkastuslaji
Talousarvion yhtenäisyys 11/2020 (jatkoseuranta, ensimmäinen jälkiseurantaraportti valmistunut 2021)	Laillisuustarkastus
Puolustusvoimien strategisten suorituskykyhankkeiden kustannukset ja rahoitus 8/2020 (salassa pidettävä, suojuoluokka IV)	Tuloksellisuustarkastus
Yleissivistävän koulutuksen opetus- ja oppimisympäristöjen digitalisointi 7/2019	Tuloksellisuustarkastus
Kansainvälistä suojelua saavien kuntiin osoittaminen ja kuntakorvausjärjestelmän kehittäminen 2/2018 *	Tuloksellisuustarkastus
Voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen tukeminen ja eräät erillismenettelyt 11/2019	Laillisuustarkastus
Ohjauksen vaikutus ensihoitopalvelun toimivuuteen 9/2019	Tuloksellisuustarkastus
Keskipitkän aikavälin kehitysarviot julkisen talouden suunnittelussa 17/2019	Finanssipolitiikan tarkastus
Kotoutumiskoulutus 15/2018 *	Tuloksellisuustarkastus
Rahoitusvakauseräviraston toiminta osana pankkiunionin yhteistä kriisinratkaisumekanismia 3/2020	Tuloksellisuustarkastus
Kehittämishankkeiden hyvät käytännöt - Vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman hankkeiden meta-arviointi 15/2019 *	Tuloksellisuustarkastus
Kybersuojauksen järjestäminen 16/2017 * (Jälkiseurantaraportin jatkoseuranta)	Tuloksellisuustarkastus
Avoin tieto ja viranomaistiedon hyödyntäminen 12/2019	Tuloksellisuustarkastus
Valtion omaisuuden elinkaaren hallinta - koneet ja laitteet 5/2020 *	Tuloksellisuustarkastus
Julkisen talouden kestävyysarviot talouspolitiikan tietoperustassa 16/2019	Finanssipolitiikan tarkastus
Kuntatalouden ohjaus 6/2018	Finanssipolitiikan tarkastus
Valtioneuvoston biotalousstrategian valmistelu 17/2018	Tuloksellisuustarkastus

\*) kaikki tarkastuksen suositukset toteutuneet jossain määrin tai täysin

Jälkiseurantaraporteissa arvioitiin yhteensä 69 suosituksen toteutumista. Suosituksista hieman yli puolet (51 prosenttia) oli toteutunut jossain määrin ja 27 prosenttia täysin tai lähes täysin. Toteuttamatta oli jäänyt 22 prosenttia suosituksista. Viidessä tarkastuksessa 16:sta kaikki suositukset olivat toteutuneet jossain määrin tai täysin. Nämä tarkastukset on merkitty tähdellä taulukkoon. Kaikkien tarkastusten osalta suositukset toteutuivat ainakin jossain määrin.

## Kantelut ja väärinkäytösilmoitukset

Tarkastusvirasto vastaanotti vuoden 2022 aikana 97 yksityishenkilöiden ja yhteisöjen tekemää kantelua tai kansalaiskirjettä, jotka koskivat valtion taloudenhoidon laillisuudessa koettua epäkohtaa. Vastaavasti tarkastusvirastoon saapui yhteensä 26 valtion viranomaisen tekemää ilmoitusta, jotka koskivat valtion viranomaisen toiminnassa tehtyä valtion varoihin tai omaisuuteen kohdistunutta väärinkäytöstä. Edellisten lisäksi tarkastusvirasto antoi kanteluita ja väärinkäytösilmoituksia koskevaa opastusta ja neuvontaa kansalaisten muiden yhteydenottojen perusteella yhteensä arviolta noin 78 tapauksessa, joista enin osa tapahtui puhelimitse tai sähköpostilla.

Kantelut ja väärinkäytösilmoitukset -toiminto on tehnyt vuodesta 2019 lähtien johdon toimeksiannosta erilaisia koosteita ja taustaselvityksiä, joita on käytetty ohjeiden uudistamisessa ja toiminnan kehittämisessä. ”Valtiontalouden tarkastusviraston ohje kantelun tekemisestä ja käsittelystä” päivitettiin vuoden 2022 aikana.

Vuonna 2022 tarkastusvirasto jatkoi Euroopan petostentorjuntavirastolle (OLAF) tehtävien kansallisten väärinkäytöksiä ja muita sääntöjenvastaisuuksia koskevien ilmoitusten seurantaa sääntöjenvastaisuuksien hallinnointijärjestelmällä (Irregularity Management System, IMS).

Taulukko 3: Kantelut ja väärinkäytösilmoitukset -toiminnon keskeiset suoritteet 2018–2022

Toiminnon suoritteet	2018	2019	2020	2021	2022
Kantelu tai kansalaiskirje	16	24	51	111	97
Väärinkäytösilmoitus	8	12	21	34	26
Neuvonta yms.	< 20	~45	~64	~120	~78
Taustaselvitykset ja koosteet yms.	-	1	3	1	2

Kantelujen ja kansalaiskirjeisen määrä on lähes kaksinkertaistunut kolmena perättäisenä vuotena, mutta kääntyi loivaan laskuun (-14 kpl) vuonna 2022. Väärinkäytösilmoitusten määrä on ollut kasvava, mutta samoin vähentynyt (-8 kpl) vuonna 2022 edellisiin vuosiin verrattuna. Kansalaisten yhteydenotoissa on ollut kyse muun muassa tyytymättömyydestä oman asian hoitamisessa viranomaisissa tai esitetty epäily viranomaisen taloudellisen toiminnan lainmukaisuudesta. Kantelut ja väärinkäytösilmoitukset -toiminnon asiaan liittyvä neuvonta on myös vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna (-42 kpl) ja tyypillisesti on vastattu erilaisiin tiedusteluihin, selvitetty kantelun tekemisen ja tutkimisen periaatteita tai opastettu yhteydenottajia kääntymään asianomaisen toimivaltaisen viranomaisen puoleen. Useassa tapauksessa yhdistävänä tekijänä taustalla on ollut kansalaisen huoli siitä, onko valtion varoja sekä omaisuutta käytetty veronmaksajan edun mukaisesti.

## 1.4.2 Tarkastuksen ja valvontatoiminnan laadunhallinta

Tarkastuksen laadunhallinnan tavoitteena on, että kaikki tarkastukset tehdään tarkastusviraston tarkastusohjeiden vaatimusten mukaisesti ja siten, että tarkastustoiminta tukee viraston vaikuttavuustavoitteita. Vuonna 2022 laadunhallintaa jatkettiin edellisvuosien tapaan. Laadunhallinnan tuloksia käytiin läpi säännöllisesti tilikauden aikana viraston johtamisfoorumeilla.

Tarkastusten laadunvarmistus on olennainen osa tarkastusprosessia. Projektitiimin vetäjä järjestää projektin aikaisen laadunvalvonnan siten, että kaiken tarkastustyön laatua valvoo toinen henkilö ja laadunvalvonta dokumentoidaan. Projektitiimin vetäjän työn laadunvalvonnasta vastaa projektin omistaja. Tarkastusten aikaisessa laadunvalvonnassa käytetään harkinnan mukaan myös viraston ulkopuolisia asiantuntijoita. Vuonna 2022 ulkopuoliselta asiantuntijalta pyydettiin arviota yhden tarkastuksen analyysistä.

Vähintään 25 prosenttia tarkastusprojekteista arvioidaan jälkikäteen laaduntarkastuksissa. Laaduntarkastusten avulla arvioidaan laadunvalvontajärjestelmän toimivuutta ja pyritään oppimaan tehdyistä tarkastuksista. Laaduntarkastuksissa tunnistettuja kehityskohteita parannetaan osana laadunhallinnan kehittämistyötä.

Laaduntarkastusten tuloksista laaditaan vuosittain laaturaportti, johon kootaan yhteen edellisenä vuonna julkaistuista tarkastuksista tehdyt laatuhavainnot ja annetaan kehittämissuosituksia. Vuonna 2022 koostetun, vuonna 2021 julkaistujen tarkastusten laatua arvioivan laaturaportin perusteella tarkastusten laadun voi katsoa olennaisilta osin täyttäneen asetetut vaatimukset.

Laaduntarkastuksessa olleet tilintarkastukset oli pääosin laadittu tarkastusohjeiden mukaisesti. Kehityskohteiksi tunnistettiin erityisesti yhteydenpitoprosessi ja dokumentointikäytännöt keskitetyn tarkastuksen ja virastokohtaisen tarkastuksen välillä. Syksyllä 2022 toteutettujen, seuraavassa laaturaportissa raportoitavien tilintarkastusten laaduntarkastusten perusteella etenkin yhteydenpitoprosessi keskitetyn tarkastuksen ja virastokohtaisen tarkastuksen välillä oli selvästi parantunut.

Lailisuus-, tuloksellisuus- ja finanssipolitiikan tarkastusten laaduntarkastuksissa havaittiin, että parhaiten kunnossa olivat tarkastuskysymysten kattavuus suhteessa tavoitteeseen, tarkastuksen evidenssi ja tarkastuskysymyksiin vastaaminen. Eniten parannettavaa arvioitiin olevan valtiontaloudellisen merkityksen ja valtiontaloudellisen näkökulman esiintuomisessa tarkastuskertomuksessa. Yhteisen käsityksen luomisesta valtiontaloudellisen näkökulman käsittelyssä on annettu suositus vuoden 2019 laaturaportissa. Tämän suosituksen toimeenpano on edelleen kesken.

Tarkastusten jälkiseurannat olivat mukana laaduntarkastuksessa vuonna 2022 toista kertaa. Tulosten mukaan jälkiseurantaa tehdään ohjeiden mukaisesti. Kehityskohteeksi tunnistettiin jälkiseurantaprosessin dokumentointikäytännöt, joita ei ole kaikilta osin sovittu.

Finanssipolitiikan valvonnan ja vaali- ja puoluerahoituksen valvonnan laadunhallinnan tavoitteena on, että tarkastusvirasto toteuttaa sille säädetty valvontatehtävät lakien vaatimusten mukaisesti ja siten, että valvontatoiminta tukee viraston vaikuttavuustavoitteita. Vaali- ja puoluerahoitusvalvonnan laatua valvotaan yhtenäisillä työohjelmilla ja -ohjeilla sekä projektitiimin vetäjän työn aikaisella laadunvalvonnalla. Projektitiimin vetäjän työn laatua valvoo projektin omistaja. Finanssipolitiikan valvonnan laadunvalvonta nojaa ohjeiden lisäksi projektitiimin vetäjän tekemään arviointitehtävien ja raportoinnin laadun-

valvontaan, ja toiminnon johtaja valvoo projektitiimin vetäjän työn laatua. Laadunvalvonnassa käytetään harkinnan mukaan myös viraston ulkopuolisia asiantuntijoita. Vuonna 2022 ulkopuoliselta asiantuntijalta pyydettiin arvio yhdestä finanssipolitiikan valvontaa koskevasta analyysistä (automaattisten finanssipoliittisten vakauttajien tehokkuus).

## 1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Valtiontalouden tarkastusviraston henkilöstövoimavarojen johtamisella on luotu edellytyksiä viraston toiminnalle painottaen erityisesti ydintoimintaa eli tarkastus- ja valvonta-toimintaa. Viraston resurssi- ja rekrytointisuunnitelmassa varauduttiin tuleviin eläköitymisiin ja viraston resurssien kohdentamiseen ydintehtäviin. Henkilöstökehystä on lisätty TTS-kaudelle määräraikaisesti viraston uusiin tehtäviin ja osaamisen siirtoon etupainotteisesti varautuen. Henkilöstövoimavarojen suunnitelmallisella johtamisella luodaan edellytykset koko viraston toiminnalle.

Koronaepidemia muutti työskentelytapojen ja toimitilojen käyttöä merkittävästi aiempina vuosina, jolloin koko henkilöstö työskenteli etätyössä. Laajan etätyösuosituksen päätyttyäkin laaja etätyön mahdollisuus on yhä ollut henkilöstön käytössä. Etätyömahdollisuus ja työaikaliikumat mahdollistavat työntekijöille työn ja yksityiselämän yhteensovittamisen. Työaikajoustot on koettu positiivisiksi. Toisaalta on yhä havaittu, että henkilöstö ei ole täysimääräisesti pystynyt hyödyntämään jouston mahdollisuuksia työajan ja palautumisen suunnittelussa vaan liukumasaldot, työaikapankkikertymät ja säästöön kertyneet lomapäivät ovat varsin korkealla tasolla.

Organisaatiomuutoksen valmistelussa huomioitiin henkilöstön esittämät toiveet esihenkilötyön kehittämiseksi siten, että henkilöjohtaminen ja työnjohtaminen ovat riittävän lähellä toisiaan. Organisaatiomuutoksen valmistelu vaikutti osaltaan myös osaamisen kehittämiseen. Organisaatiomuutoksen valmistelusta johtuen tehtiin päätös, että henkilökohtaisia osaamiskeskusteluja ei käydä syksyllä 2022 silloisten esihenkilöiden kanssa vaan vasta organisaatiomuutoksen jälkeen uusien esihenkilöiden kanssa. Vaikka henkilökohtaisia osaamiskeskusteluja ei käyty, osaamisen kehittämistä jatkettiin systemaattisesti työssä oppimisen ollessa painopisteenä. Useat syyt ovat vaikuttaneet siihen, että osaamisen kehittämiseen käytettyjen työpäivien määrä oli poikkeuksellisen alhainen.

Loppuvuodesta käynnistettiin toimet vuoden 2023 osaamisen kehittämiselle. Tarkastuslajivastaavien johdolla määritettiin tarkastusosaamiset Osaava-järjestelmään ja tehtiin päätös tarkastusosaamisten osaamiskartoituksesta vuonna 2023. Myös tarkastusosaamisen oppimateriaalin tuottaminen käynnistettiin.

Uusien ryhmäpäälliköiden esihenkilövalmennus suunniteltiin ja käynnistettiin. Esihenkilövalmennus koostuu Työterveyslaitoksen ”Avaimet hyvään johtamiseen”-johtamisvalmennuksesta sekä erityisesti henkilöstöpalveluiden, talouspalveluiden sekä viestinnän toteuttamista koulutuksista.



## 1.5.1 Henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen tunnusluvut

### Henkilöstömäärä, -rakenne ja -kulut

Vuoden 2022 lopussa tarkastusviraston palveluksessa oli 145 henkilöä, joista naisia oli 83 ja miehiä 62 henkilöä. Henkilöstömäärä lisääntyi yhdellä henkilöllä edelliseen vuoteen nähden. Koko vuoden henkilötyövuosien määrä väheni 0,2 htv:lla.

Taulukko 4: Henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet

Henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet	2020	2021	2022	Vuosimuutos-%
Henkilöstömäärä 31.12.	146	144	145	0,7
Naiset	83	81	83	2,5
Miehet	63	63	62	-1,6
Henkilötyövuodet	145,2	145,4	145,2	-0,1

Vuonna 2022 henkilöstön keski-ikä oli 47,8 vuotta. Keski-ikä laski edellisvuodesta. Naisten keski-ikä oli 46,3 vuotta ja miesten keski-ikä oli 49,9 vuotta eli keski-ikä laski sekä miesten että naisten osalta. Tarkastusviraston suurin ikäryhmä oli 45-54-vuotiaat ja toiseksi suurin 55-64 -vuotiaat. Yhteensä näissä kahdessa luokassa on 92 henkilöä eli 64 % viraston henkilöstöstä on yli 45-vuotiaita.

Taulukko 5: Naisten ja miesten keski-ikä, henkilöstön ikärakenne 31.12.

Henkilöstön keski-ikä, vuotta	2020	2021	2022	Vuosimuutos-%
Koko henkilöstö	48,1	48,6	47,8	-1,7
Naiset	46,3	47,3	46,3	-2,1
Miehet	50,4	50,4	49,9	-1,0

Taulukko 6: Henkilöstömäärät ikäluokittain 31.12.

Henkilöstömäärät ikäluokittain	2020	2021	2022	Vuosimuutos-%
-24	-	-	1	100
25-34	21	19	25	31,6
35-44	32	29	25	-13,8
45-54	45	48	49	2,1
55-64	47	44	43	-2,3
65-	1	4	2	-50,0

Viraston henkilöstö on pääosin korkeasti koulutettuja. Henkilöstön koulutustasoindeksi on 6,7. Vuoden lopussa vähintään ylemmän korkeakoulu- ja yliopistotason tutkinnon suorittaneiden osuus oli 79,3 prosenttia koko henkilöstöstä. Tutkijakoulutuksen suorittaneiden osuus oli 13,8 prosenttia.

Taulukko 7: Koulutustasoindeksi 31.12.

Koulutustasoindeksi	2020	2021	2022	Vuosi muutos-%
Koko henkilöstö	6,7	6,8	6,7	-1,2
Naiset	6,7	6,7	6,5	-2,9
Miehet	6,8	6,9	7,0	0,9

Viraston henkilöstö on pääosin vakinaista, ja vuonna 2022 vakituisia oli 127 henkilöä. Määräaikaisen henkilöstön määrä on noussut kahdella edellisvuodesta. Määräaikaisten palvelussuhteiden osalta on tehty tarkastelu mahdollisuuksista palvelussuhteen jatkamiseen ja vakinaistamiseen on tehty pääosin 1.1.2023 lukien. Määräaikaisista kolmelle on tehty vakinaistamis päätös joulukuussa 2022. Sijaisuusperusteisia määräaikaistuksia on kolme.

Taulukko 8: Vakinaisen ja määräaikainen henkilöstö 31.12.

Vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön lukumäärä	2020	2021	2022	Vuosi muutos-%
Vakinaiset	124	128	127	-0,8
Naiset	67	70	71	1,4
Miehet	57	58	56	-3,4
Määräaikaiset	22	16	18	12,5
Naiset	16	11	12	9,1
Miehet	6	5	6	20,0

Osa-aikaisen henkilöstön määrä on kasvanut edellisen vuoden viidestä henkilöstä kymmeneen henkilöön. Osa-aikaisuutta on hyödynnetty aiempaa enemmän erityisesti työn ja vapaa-ajan yhteensovittamiseen sekä opiskeluun.

Taulukko 9: Koko- ja osa-aikainen henkilöstö 31.12.

Koko- ja osa-aikaisen henkilöstön lukumäärä	2020	2021	2022	Vuosi muutos-%
Kokoaikaiset	139	139	135	-2,9
Osa-aikaiset	7	5	10	100,0

Taulukko 10: Työvoimakustannukset

Työvoimakustannukset	2020	2021	2022	Vuosi muutos-%
Kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi	12 866 623 €	13 083 547 €	13 145 300 €	0,5
Tehdyn työajan palkat, %-osuus palkkasummasta	76,5 %	75,1 %	71,6 %	-4,8
Välilliset työvoimakustannukset	4 828 836 €	4 997 235 €	5 401 759 €	8,1
Välillisten työvoimakustannusten %-osuus tehdyn työajan palkkoista	60,1 %	61,8 %	69,8 %	12,9

Lähde: Tahti-järjestelmä

## 1.5.2 Työhyvinvointi

VTV:n yhtenä tavoitteena on osaava ja hyvinvoiva henkilöstö. Hyvinvoivalla henkilöstöllä on voimavaroja ja motivaatiota itsensä kehittämiseksi sekä uuden oppimiseksi. Hyvinvoiva henkilöstö edistää työyhteisön työilmapiiriä ja parantaa koko viraston vaikuttavaa toimintaa.

Virastossa laaditaan vuosittain työhyvinvointisuunnitelma, johon kirjataan työhyvinvoinnin painopistealueet. Vuonna 2022 toteutettiin työpaikkaselvityksen yhteydessä Aisti-kartoitus, josta saatiin kattavasti tietoa henkilöstön työhyvinvoinnista. Lisäksi toteutettiin VMBaro-työhyvinvointikysely. Vuoden 2023 kehittämistoimenpiteet määritettiin toteutettavaksi Aisti-kartoituksen perusteella organisaatiouudistuksen jälkeen uuden organisaation mukaisissa yksiköissä ja ryhmissä sekä virastotasolla. VMBaron tuloksia voidaan verrata aiempiin vuosiin ja sen mukaan virastolaisten kokonaistyöhyvinvointi-indeksi oli hyvällä tasolla 3,41 (asteikko 1–5) ja oli noussut edelliseen vuoteen verrattuna. VMBaro-kyselyn tuloksista ja kyselyn purkutuloksissa tehtyjen nostojen mukaan henkilöstö kokee olevansa tyytyväinen erityisesti työn perusedellytyksiin, joustavaan työhön sekä työn sisältöön ja työn sisällön vaikuttamismahdollisuuteen. Yhteisöllisyys ja yhteishenki koetaan hyväksi sekä kollegojen antamaan tukeen ollaan tyytyväisiä. VMbaroa tukevana mittarina käytetään virastossa fiilismittaria. Fiilismittausta tehdään säännöllisesti vastaamalla eri väitteisiin, jotka muodostuvat työhyvinvoinnin painopistealueista. Fiilismittari antaa johdolle, esimiehille, henkilöstöpalveluille sekä koko henkilöstölle reaaliaikaista tärkeää tietoa henkilöstön mm. työssä viihtymisestä siitä ja miten valitut työhyvinvoinnin painopistealueet kehittyvät vuoden aikana.

### Työhyvinvointia ja sen edellytyksiä on tuettu myös aktiivisen tuen mallilla

VTV:llä on käytössä henkilöstön työkykyä ja suoriutumista tukemaan aktiivisen tuen toimintamalli, kriisiopas erilaisten kriisien varalle, ohje häirinnän ja epäasiallisen kohtelun ehkäisystä ja käsittelystä sekä toimintaohje päihdeongelmatilanteissa. Toimintamallit on päivitetty vuonna 2021 ja ohjeiden ja mallien tuntemuksen lisäämiseen ja soveltamiseen kiinnitetään edelleen huomiota. Henkilöstön tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kohtelu varmistetaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman mukaisilla toimenpiteillä.

Tarkastusvirasto on tukenut henkilöstön mahdollisuutta pitää yllä fyysistä kuntoa mahdollisuudella osallistua ohjattuun, etänä toteutettuun taukoliikuntaan. Lisäksi henkilöstöllä on mahdollisuus käyttää osa henkilöstöeduista liikunta- ja kulttuuripalveluihin. Henkilöstön virkistyspäivä järjestettiin syksyllä.

Henkilöstön sairauspoissaolot nousivat edelliseen vuoteen verrattuna, ja sairauspoissaoloja oli 6,6 pv/htv. Eniten sairauspoissaolopäiviä kertyi 11–45 vuorokautta kestäneistä sairauspoissaoloista. Henkilöstön lähtövaihtuvuus, erityisesti toisen työnantajan palvelukseen siirtyvien osuus väheni edellisvuodesta. Eläkkeelle siirtyi viisi henkilöä. Tulovaihtuvuus kasvoi.

Taulukko 11: Vaihtuvuus ja muu työhyvinvointi

Vaihtuvuus ja muu työhyvinvointi	2020	2021	2022	Vuosi muutos-%
Lähtövaihtuvuus (%-osuus henkilöstöstä)	15,1 %	13,2 %	13,1 %	-0,8
Toisen työnantajan palvelukseen (%-osuus henkilöstöstä)	4,8 %	5,6 %	3,4 %	-39,3
Tulovaihtuvuus (%-osuus henkilöstöstä)	13,7 %	11,1 %	15,2 %	36,9
Sairauspoissaolot (pv/htv)	3,4	3,4	6,6	57,1
Työterveyspalvelujen kustannukset nettona (€/htv)	985 €	944 €	1 083 €	14,8
Työhyvinvointi, kokonaistyötyytyväisyyskeskiarvo kun arviointiasteikko 1–5 (VMbaro käytössä v. 2020 alkaen)	3,45	3,34	3,41	-
Fiilismittari, yleisen fiiliseksen kehittyminen ja teema-alueet keskiarvo arviointiasteikko 1–5 (käytössä v. 2021 alkaen)	-	3,5	3,6	-

Osaamisen kehittämiseen käytetty euromäärä on pienentynyt merkittävästi edellisvuoteen verrattuna ja koulutukseen käytettyjen päivien määrä väheni 2,5 päivään henkilötyövuotta kohden. Osaltaan tätä selittää virastossa aiempina vuosina käynnissä olleiden pitkien koulutusohjelmien päättymisen ja kustannusten osalta myös etä- tai verkkokoulutuksien lisääntyminen, mikä on vähentänyt matka- ja majoituskustannuksia. Henkilökiertoihin käytetty työaika väheni myös.

Taulukko 12: Koulutus ja kehittäminen

Koulutus ja kehittäminen	2020	2021	2022	Vuosi muutos-%
Koulutukseen osallistuminen (euroa/htv) <sup>1</sup>	1 914 €	942 €	470 €	-50,1
Koulutukseen osallistuminen (työpäivät/htv) <sup>1</sup>	7,1	4,8	2,5	-47,2
Henkilökierto (työpäivät/htv)	3,1	0,8	0,3	-69,0

<sup>1</sup> Ei sisällä menetetyä työajan palkkakustannuksia eikä omaehtoista ammattitaidon kehittämistä.

## 1.6 Tilinpäätösanalyysi

### 1.6.1 Rahoituksen rakenne

Tarkastusviraston rahoituksen rakenteessa ei tapahtunut muutoksia vuoteen 2021 verrattuna. Tarkastusviraston toiminnan menot katettiin momentilta 21.40.01 ja arvonnalisäveromenot momentilta 21.40.29.

### 1.6.2 Talousarvion toteutuminen

Eduskunta myönsi tarkastusvirastolle toimintamenoihin yhteensä 17 051 000 euroa vuonna 2022 (16 551 000 euroa vuonna 2021). Edellisiltä vuosilta määrärahoja siirtyi 3 452 688 euroa, jolloin käytettävissä olevat määrärahat olivat vuonna 2022 yhteensä 20 503 688 euroa.

Toimintamenomomentin määrärahoja käytettiin vuoden 2022 aikana 13 420 875 euroa ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 3 630 125 euroa. Vuoden 2022 siirtyvä erä oli 177 437 euroa suurempi kuin edellisenä vuonna. Määrärahaa käytettiin suunniteltua vähemmän, jota osaltaan selittää ulkopuolisten asiantuntija- ja koulutuspalveluiden hankinnan ja sidosryhmätoiminnan väheneminen.

Vuodelta 2021 siirtynyttä määrärahaa peruutettiin tilinpäätöksessä 1 500 000 euroa. Siirtyvän erän kasvuun ovat vaikuttaneet useat syyt, kuten koronapandemia, jonka johdosta kehittämistoimet viivästivät ja ulkopuolinen koulutuspalveluiden hankinta, sidosryhmätoiminta sekä matkustaminen vähenivät.

Tarkastusvirastolle myönnettiin vuoden 2022 toisessa lisätalousarviossa määrärahaa avoimuusrekisterijärjestelmän ja siihen liittyvän palvelun perustamiskustannuksiin yhteensä 500 000 euroa. Järjestelmän hankinnan valmistelu käynnistyi kertomusvuonna, mutta hankintaan varatun määrärahan käyttö toteutuu pääosin vuonna 2023, joka osaltaan kasvatti siirtyvää erää.

Tarkastusvirastolle myönnettiin vuodelle 2022 arvonnalisäveromenoihin 750 000 euroa, josta käytettiin 438 339 euroa. Digikehittämisestä johtuvien suunniteltujen asiantuntija- palveluhankintojen viivästyminen heijastui arvonnalisäveromenojen vähenemiseen.

### 1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Tarkastusviraston toiminnan kulut olivat 15 409 723 euroa vuonna 2022 ja laskivat edelliseen vuoteen verrattuna (15 861 496 euroa vuonna 2021).

Suurin osa toiminnan kuluista on henkilöstökuluja (12,7 milj. euroa), joiden osuus oli 82,6 prosenttia kaikista toiminnan kuluista. Toiseksi suurin kuluerä on palvelujen ostot (1,6 milj. euroa), joiden osuus oli 10,3 prosenttia toiminnan kuluista (13,8 prosenttia vuonna 2021). Henkilöstökulut kasvoivat noin 0,3 prosenttia. Palvelujen ostot toteutuivat edellistä vuotta pienempinä (-27,5 prosenttia), johon vaikutti erityisesti asiantuntija- ja koulutuspalveluhankintojen väheneminen (-50,1 prosenttia).

Aineet, tarvikkeet ja tavarat (162 697 euroa) toteutuivat edellistä vuotta suurempina (72,4 prosenttia). Muutos johtui it-laitteiden uusimisesta. Muut kulut (326 495 euroa) kasvoivat noin 15,8 prosenttia, joka johtui pääosin koronapandemian jälkeen tapahtuneesta matkustuksen osittaisesta palautumisesta.

Satunnaisiin tuottoihin (800 euroa) sisältyy vahingonkorvauksesta johtuva tulo.

#### 1.6.4 Tase

Tarkastusviraston tase kasvoi hieman tilikauden 2022 aikana, joka johtui osittain vaali- ja puoluerahoitusvalvonnan järjestelmän keskeneräisestä hankinnasta (62 690 euroa) ja siirtosaamisista (13 814 euroa). Ostovelat pienenevät 42,2 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Siirtovelat kasvoivat 3,3 prosenttia lomapalkkavelan kasvun vuoksi.

### 1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Tarkastusvirastossa on arvioitu viraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa. Arvioinnissa on käytetty sisäisen valvonnan arviointikehikkoa, joka sisältää arviot vastuualueittain sekä tarkastusvirastoa koskevan yhteenvedon. Itsearviointi on toteutettu valtiovarain controllerin suositteleman COSO-arviointikehikon perusteella. Arvioinnissa on hyödynnetty myös edellisvuosien yhteenvetoja sekä johdon riskienhallinnan työpajan tuloksia. Lausumassa on otettu huomioon sisäisen tarkastuksen havainnot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisessä on huomioitu eduskunnan tarkastusvaliokunnan mietinnössä (TrVM 2/2021 vp) esitetyt kehittämishuomiot. Tarkastusvirastossa on tarkistettu taloushallinnon sekä muun hallinnon ohjeistus ja käytänteet, toteutettu valvontaa sekä kontroleja ja otettu käyttöön pääjohtajan matkalaskujen ja muiden kulujen jälkikäteisraportointimenettely. Hankintatoimen kehittämistä ja kontrollien toteuttamista on jatkettu.

Useat aikaisemmin tunnistetuista ja raportoiduista riskeistä ja kehittämiskohteista tarkastusviraston ohjausympäristöön liittyen on huomioitu vuoden aikana kehittämistyössä tai ne liittyvät vahvasti tarkastusviraston organisaatio- ja johtamismalliuudistukseen, joka astui voimaan 1.1.2023. Vuonna 2022 kehitettiin viraston johtamismallia ja organisaatiokennettä siten, että ne tukevat jatkossa paremmin viraston lakisäätteisten tehtävien toteuttamista, tavoitteiden asetantaa ja seurantaa. Viraston työjärjestys ja muu ohjeistus päivitettiin, ja se tuli voimaan uuden organisaation myötä vuoden 2023 alusta. Toiminta- ja taloussuunnittelua sekä tavoitteiden asettamista ja niiden mittaamista kehitettiin kokonaisuutena ja viraston tulostavoitteita ja niihin liittyviä tunnuslukuja on tarkennettiin. Viraston riskienhallintapolitiikka on päivitetty ja sen käsittely henkilöstön kanssa järjestetään alkuvuonna 2023. Johdon työpajassa on määritelty keskeisimmät viraston riskit. Jatkossa johto arvioi riskit säännöllisesti.

Tarkastusviraston johto toteaa tehdyn sisäisen valvonnan arviointityön pohjalta, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät niille säädetyt vaatimukset, lukuun ottamatta aikaisemmin havaittuja puutteita ohjausympäristössä. Pääosa ohjausympäristön puutteista on korjattu vuoden 2022 aikana toteutetun organisaatiomuutoksen valmistelun yhteydessä toteutetuilla uudistuksilla, mutta uudistukset tulevat voimaan vasta vuoden 2023 alusta.

Vuonna 2023 keskeisimmät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteet ovat seuraavat:

- Jatketaan riskienhallintatyötä siten, että tunnistetaan tavoitteiden saavuttamiseen liittyviä riskejä kaikissa toiminnoissa ja eri organisaatiotasolla.
- Viraston henkilöstön osaamista kehitetään vastaamaan viraston päivitettävää strategiaa ja tunnistettuja osaamisalueita.
- Henkilöstön työhyvinvointiin kiinnitetään huomioita ja sitä kehitetään jatkuvasti tarkastusviraston toiminnassa. Työhyvinvointia seurataan lisäksi säännöllisesti henkilöstökyselyin ja työhyvinvointia kehitetään muun muassa toteuttamalla työhyvinvointikyselyiden tulosten pohjalta valitut kehittämistoimenpiteet.
- Jatketaan edelleen tiedonhallinnan toimintaprosessien, niiden toteuttamista vaativien roolien, arkkitehtuurin, tietoturvan, tietosuojan ja palveluiden kehittämistä.

## 1.8 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

### 1.8.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Helsingin käräjäoikeus on antanut tuomion 28.1.2022, jossa virkasuhteen päättymissopimusta koskevassa asiassa tuomittiin kaksi tarkastusviraston virkamiestä virka-aseman väärinkäyttämistä ja yksi virkamies lentopisteitä koskevassa asiassa virkavelvollisuuden rikkomisesta ja kavalluksesta sakkorangaistuksiin. Käräjäoikeuden ratkaisu ei ole lainvoimainen.

### 1.8.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Tarkastusvirasto on tehnyt vuoden aikana yhden takaisinperinnän.

## 2 Talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2022	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma %
12. Sekalaiset tulot	1 277,20	1 500 000	1 500 000,03	0,00	100
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	-	1 500 000	1 500 000,00	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	1 277,20	0	0,03	0,00	100
<b>Tuloarviotilit yhteensä</b>	<b>1 277,20</b>	<b>1 500 000</b>	<b>1 500 000,03</b>	<b>0,00</b>	<b>100</b>

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
21. Eduskunta	17 071 730,65	17 489 339	13 859 214,54	3 630 124,76	17 489 339,30	0,00	3 452 688,15	20 503 688,15	15 373 563,39	3 630 124,76
21.40.01. Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	16 551 000,00	17 051 000	13 420 875,24	3 630 124,76	17 051 000,00	0,00	3 452 688,15	20 503 688,15	15 373 563,39	3 630 124,76
21.40.29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	520 730,65	438 339	438 339,30		438 339,30	0,00	-	-	-	-
<b>Määrärahatilit yhteensä</b>	<b>17 071 730,65</b>	<b>17 489 339</b>	<b>13 859 214,54</b>	<b>3 630 124,76</b>	<b>17 489 339,30</b>	<b>0,00</b>	<b>3 452 688,15</b>	<b>20 503 688,15</b>	<b>15 373 563,39</b>	<b>3 630 124,76</b>

Talousarvion toteutumalaskelman tiedot ovat Excel-muodossa täällä.



### 3 Tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2022-31.12.2022		1.1.2021-31.12.2021	
<b>Toiminnan tuotot</b>				
Muut toiminnan tuotot	<u>2 480,00</u>	2 480,00	<u>4280,00</u>	4280,00
<b>Toiminnan kulut</b>				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	162 697,21		94 386,57	
Henkilöstökulut	12 723 879,18		12 689 708,92	
Vuokrat	605 690,15		600 817,91	
Palvelujen ostot	1 590 961,49		2 194 528,01	
Muut kulut	<u>326 494,86</u>	<u>-15 409 722,89</u>	<u>282 054,99</u>	<u>-15 861 496,40</u>
Jäämä I		-15 407 242,89		-15 857 216,40
<b>Rahoitustuotot ja -kulut</b>				
Rahoitustuotot	5,03		0,04	
Rahoituskulut	<u>-26,91</u>	-21,88	<u>-25,15</u>	-25,11
<b>Satunnaiset tuotot ja kulut</b>				
Satunnaiset tuotot	<u>800,00</u>	<u>800,00</u>	<u>1277,16</u>	<u>1277,16</u>
Jäämä II		-15 406 464,77		-15 855 964,35
Jäämä III		-15 406 464,77		-15 855 964,35
<b>Tuotot veroista ja pakollisista maksuista</b>				
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-438 339,30</u>	<u>-438 339,30</u>	<u>520 730,65</u>	<u>-520 730,65</u>
Tilikauden tuotto-/kulujaämä		<u>-15 844 804,07</u>		<u>-16 376 695,00</u>

[Tuotto- ja kululaskelman tiedot ovat Excel-muodossa täällä.](#)

# 4 Tase

	31.12.2022		31.12.2021	
<b>VASTAAVAA</b>				
<b>Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset</b>				
<b>Aineettomat hyödykkeet</b>				
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	201 950,00	201 950,00	139 030,00	139 030,00
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä		201 950,00		139 030,00
<b>Vaihto- ja rahoitusomaisuus</b>				
<b>Lyhytaikaiset saamiset</b>				
Myyntisaamiset	1 877,16		5 479,63	
Siirtosaamiset	13 813,63		259,90	
Muut lyhytaikaiset saamiset	2 511,12	18 201,91	475,71	6 215,24
<b>Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat</b>				
Kirjanpitoyksikön menotilit	-211,66	-211,66	-201,78	-201,78
Vaihto- ja rahoitusomaisuus yhteensä		17 990,25		6 013,46
Vastaava yhteensä		219 940,25		145 043,46
<b>VASTATTAVAA</b>				
<b>Oma pääoma</b>				
<b>Valtion pääoma</b>				
Valtion pääoma 1.1.1998	-819 653,02		-819 653,02	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-2 630 056,03		-2 543 974,61	
Pääoman siirrot	15 913 171,23		16 290 613,58	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	-15 844 804,07	-3 381 341,89	-16 376 695,00	-3 449 709,05
Vieras pääoma				
<b>Lyhytaikainen</b>				
Ostovelat	116 391,80		201 406,57	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	282 768,80		288 853,43	
Edelleen tilitettävät erät	263 741,03		260 244,85	
Siirtovelat	2 938 380,51	3 601 282,14	2 844 247,66	3 594 752,51
Vieras pääoma yhteensä		3 601 282,14		3 594 752,51
Vastattavaa yhteensä		219 940,25		145 043,46

[Taseen tiedot ovat Excel-muodossa täällä.](#)

# 5 Liitetiedot

## Tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperusteista ja vertailtavuudesta

1. Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen

Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenot 21.40.01 on kaksivuotinen siirtomääräraha. Momentin budjetoinnissa ei ole tapahtunut muutoksia.

2. Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Ei ilmoitettavaa.

3. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen

Tarkastusviraston tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita.

4. Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä

Ei ilmoitettavaa.

5. Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvuoden tietojen kanssa

Ei ilmoitettavaa.

6. Selvitys tilinpäätösvuoden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa

Ei ilmoitettavaa.

## Tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 2.

## Tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 3.

## Tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääloukan ja tilijaottelun numero ja nimi	Peruutettu: Tilijaottelu	Peruutettu: Yhteensä
<b>21. Eduskunta</b>		<b>1 500 000,00</b>
Vuosi 2021		1 500 000,00
21.40.01 Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 500 000,00	
<b>Pääloukat yhteensä</b>		<b>1 500 000,00</b>
Vuosi 2021		1 500 000,00

## Tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

Henkilöstökulujen erittely	2022	2021
<b>Henkilöstökulut</b>	<b>10 623 314,52</b>	<b>10 618 749,50</b>
Palkat ja palkkiot	10 548 878,85	10 549 964,74
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	74 435,67	68 784,76
<b>Henkilösivukulut</b>	<b>2 100 564,66</b>	<b>2 070 959,42</b>
Eläkekulut	1 911 340,71	1 842 714,19
Muut henkilösivukulut	189 223,95	228 245,23
<b>Yhteensä</b>	<b>12 723 879,18</b>	<b>12 689 708,92</b>
Johdon palkat ja palkkiot, josta	806 903,14	846 862,46
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	213 147,17	193 753,96
Johto	11 527,63	10 102,44
Muu henkilöstö	201 619,54	183 651,52

## Tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 6.

## Tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 7.

## Tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot- ja kulut

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 8.

## Tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 9.

## Tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 10.

## Tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 11.

## Tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

### Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintameno-määrärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2022	Määräraha- tarve 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	679 306,68	702 327,10	56 779,20	-	-	759 106,30

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintameno-määrärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2022	Määräraha- tarve 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	-	-	-	-	-	-
<b>Muut monivuo- tiset vastuut yhteensä</b>	<b>679 306,68</b>	<b>702 327,10</b>	<b>56 779,20</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>759 106,30</b>

## Tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 13.

## Tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 14.

## Tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 15.

## Tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 16.

Tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 17.

Tilinpäätöksen liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 18.

## 6 Tilinpäätöksen allekirjoitus



Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 17. helmikuuta 2023.

Helsingissä, 17.2.2023

Sami Yläoutinen  
pääjohtaja

Jenni Leppälahti  
talouspäällikkö

# Toimintakertomuksen liite 1: Työajan kohdentuminen vuonna 2022

Ydintoiminta (htv)	2020	2021	2022
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Tilintarkastus	16,4	15,4	17,8
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Tuloksellisuustarkastus	11,3	14,4	19,7
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Laillisuustarkastus	3,9	5,0	5,1
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Finanssipolitiikan valvonta	2,9	3,8	3,8
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Monilajitarkastus	2,5	5,3	2,2
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Vaali- ja puoluerahoitusvalvonta	1,8	3,3	5,2
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Finanssipolitiikan tarkastus	0,9	1,4	2,4
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Jälkiseuranta	0,8	1,4	1,0
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Avoimuusrekisteri	-	-	0,7
<b>Tarkastus- ja valvontatoiminta yhteensä</b>	<b>40,4</b>	<b>50,1</b>	<b>57,9</b>
Muu ydintoiminta: Ydintoiminnan johtaminen	10,6	7,7	6,1
Muu ydintoiminta: Ydintoiminnan suunnittelu	6,2	3,8	2,4
Muu ydintoiminta: Kansainvälisyys	6,0	4,8	4,8
Muu ydintoiminta: Ydintoiminnan kehittäminen	4,5	3,1	2,6
Muu ydintoiminta: Vaikuttavuus ja sidosryhmätyö	4,4	2,3	1,5
Muu ydintoiminta: Laatu, arviointi ja kantelut	2,5	2,7	2,1
<b>Muu ydintoiminta yhteensä</b>	<b>34,1</b>	<b>24,3</b>	<b>19,5</b>
<b>Ydintoiminta yhteensä / Ydintoiminnan osuus tehollisesta työajasta</b>	<b>74,6 / 64 %</b>	<b>74,4 / 63 %</b>	<b>77,3 / 68 %</b>

Tukitoiminta (htv)	2020	2021	2022
Yleishallinto ja johtaminen	17,9	21,8	17,0
Tietohallinto	5,8	4,5	4,1
Henkilöstöhallinto	4,0	3,2	2,6
Koulutus	3,9	2,6	1,4
Viestintä	3,5	3,4	3,1
Sisäinen tarkastus, riskienhallinta ja turvallisuus	2,4	2,6	2,7
Taloushallinto	1,9	1,9	1,6
Henkilökierto	1,7	0,9	0,3
Tiedon hallinta	0,8	2,1	1,4
Suunnittelun, ohjauksen ja seurannan tuki	0,3	0,6	0,9
Muut tukitoiminnot	0,1	0,3	0,2
Matkustus	0,1	0,0	0,4
<b>Tukitoiminta yhteensä / Tukitoiminnan osuus tehollisesta työajasta</b>	<b>42,4 / 36 %</b>	<b>44,0 / 37 %</b>	<b>35,6 / 32 %</b>



Tehollinen työaika yhteensä / Tehollisen työajan osuus kokonaistyöajasta	117,0 htv/ 80 %	118,4 htv/ 81 %	112,9 htv/ 78 %
---	--------------------	--------------------	--------------------

Poissaolot	2020	2021	2022
Palkalliset lomat	22,7	19,7	21,2
Sairauspoissaolot	2,6	2,6	4,3
Muut palkalliset poissaolot	1,6	3,5	4,8
Lomarahen vaihtovapaa	1,5	1,5	2,0
Poissaolot yhteensä	28,4	27,3	32,2

Kokonaistyöaika yhteensä (htv)	145,4	145,7	145,2
--------------------------------	-------	-------	-------

Työajan kohdentuminen vuonna 2022 -taulukon tiedot ovat Excel-muodossa täällä.

# Toimintakertomuksen liite 2:

## Loppusuoritteet vuonna 2022

### Eduskunnalle annettavat kertomukset

K 4/2022 vp	Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus vaalirahoituksen valvonnasta vuoden 2021 kuntavaaleissa
K 5/2022 vp	Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus eduskunnalle puolue- rahoituksen valvonnasta 2021
K 20/2022 vp	Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomus eduskunnalle valtion vuoden 2021 tilinpäätöksen ja hallituksen vuosikertomuksen tarkastuksesta
K 21/2022 vp	Valtiontalouden tarkastusviraston vuosikertomus eduskunnalle 2022
K 23/2022 vp	Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus vaalirahoituksen valvonnasta vuoden 2022 aluevaaleissa
K 25/2022 vp	Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomus eduskunnalle: Finanssi- politiikan valvonnan ja tarkastuksen vaalikausiraportti 2019–2022

### Tarkastuskertomukset

#### Tilintarkastus

Tasavallan presidentin kanslia

Tasavallan presidentin kanslia D/553/04.08.01/2021

Valtioneuvoston kanslia

Valtioneuvoston kanslia D/566/04.08.01/2021

Ulkoministeriön hallinnonala

Ulkoministeriö D/560/04.08.01/2021

Oikeusministeriön hallinnonala

Oikeusministeriö D/536/04.08.01/2021

Oikeusrekisterikeskus D/537/04.08.01/2021

Rikosseuraamuslaitos D/545/04.08.01/2021

Syyttäjälaitos D/524/04.08.01/2021

Tuomioistuinlaitos D/557/04.08.01/2021

Ulosottolaitos D/561/04.08.01/2021

#### Sisäministeriön hallinnonala

Sisäministeriö	D/547/04.08.01/2021
Hätäkeskuslaitos	D/514/04.08.01/2021
Maahanmuuttovirasto	D/534/04.08.01/2021
Pelastusopisto	D/519/04.08.01/2021
Poliisihallitus	D/541/04.08.01/2021
Rajavartiolaitos	D/544/04.08.01/2021
Suojelupoliisi	D/522/04.08.01/2021

#### Puolustusministeriön hallinnonala

Puolustusministeriö	D/542/04.08.01/2021
Puolustusvoimat	D/543/04.08.01/2021

#### Valtiovarainministeriön hallinnonala

Valtiovarainministeriö	D/567/04.08.01/2021
Ahvenanmaan valtionvirasto	D/510/04.08.01/2021
Digi- ja väestötietovirasto	D/525/04.08.01/2021
Etelä-Suomen aluehallintovirasto	D/527/04.08.01/2021
Rahoitusvakausvirasto	D/440/04.08.01/2021
Tilastokeskus	D/555/04.08.01/2021
Tulli	D/556/04.08.01/2021
Valtiokonttori	D/562/04.08.01/2021
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus	D/563/04.08.01/2021
Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus	D/564/04.08.01/2021
Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori	D/565/04.08.01/2021
Verohallinto	D/568/04.08.01/2021

#### Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

Opetus- ja kulttuuriministeriö	D/538/04.08.01/2021
Kansallisarkisto	D/515/04.08.01/2021
Museovirasto	D/518/04.08.01/2021
Opetushallitus	D/539/04.08.01/2021
Suomen Akatemia	D/549/04.08.01/2021
Suomenlinnan hoitokunta	D/523/04.08.01/2021

#### Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Maa- ja metsätalousministeriö	D/533/04.08.01/2021
Luonnonvarakeskus	D/532/04.08.01/2021
Maanmittauslaitos	D/535/04.08.01/2021
Ruokavirasto	D/546/04.08.01/2021

#### Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Liikenne- ja viestintäministeriö	D/530/04.08.01/2021
Ilmatieteen laitos	D/528/04.08.01/2021
Liikenne- ja viestintävirasto	D/531/04.08.01/2021
Väylävirasto	D/569/04.08.01/2021

## Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

Työ- ja elinkeinoministeriö	D/559/04.08.01/2021
ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus	D/526/04.08.01/2021
Energiavirasto	D/512/04.08.01/2021
Geologian tutkimuskeskus	D/513/04.08.01/2021
Innovaatorahoituskeskus Business Finland	D/529/04.08.01/2021
Kilpailu- ja kuluttajavirasto	D/516/04.08.01/2021
Patentti- ja rekisterihallitus	D/540/04.08.01/2021
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto	D/558/04.08.01/2021

## Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

Sosiaali- ja terveysministeriö	D/548/04.08.01/2021
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus	D/517/04.08.01/2021
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto	D/520/04.08.01/2021
Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta	D/521/04.08.01/2021
Säteilyturvakeskus	D/551/04.08.01/2021
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	D/554/04.08.01/2021

## Ympäristöministeriön hallinnonala

Ympäristöministeriö	D/570/04.08.01/2021
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus	D/511/04.08.01/2021
Suomen ympäristökeskus	D/550/04.08.01/2021

## Valtion tilinpäätös

Valtion tilinpäätös	D/574/04.08.01/2021
---------------------	---------------------

## Talousarvion ulkopuoliset valtion rahastot

Palosuojelurahasto	D/571/04.08.01/2021
Valtion televisio- ja radiorahasto	D/572/04.08.01/2021
Öljysuojarahasto	D/573/04.08.01/2021

## Yhteenvetoraportti

8/2022 Yhteenvetoraportti: Vuoden 2021 tilintarkastukset

## Kansainväliset tilintarkastukset

Itämeren suojelukomissio HELCOM	D/704/05.06.01/2021
Euroopan eteläinen observatorio ESO	D/699/05.06.01/2021
Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskus CERN	D/703/05.06.01/2021

## Finanssipolitiikan tarkastus

12/2022 Julkisen talouden tilastojen luotettavuus

## Tuloksellisuustarkastus

2/2022	Opintotukiudistusten tuloksellisuus 2010-luvulla
3/2022	Tutkimustiedon hyödyntämisen hallinta liiketoiminnassa terveysalalla
4/2022	Organisaatiofuusiot
5/2022	Osaamisen kehittäminen ja rekrytoinnit valtiolla – Valtion ohjaus
6/2022	Osaamisen kehittäminen ja rekrytoinnit valtiolla – Virastojen toiminta
7/2022	Alueiden elinkeinoelämän kasvun ja kilpailukyvyn edistäminen
10/2022	Suomi.fi-palvelujen tilanne ja kehitys
11/2022	Toimintaympäristön seuranta ja ennakointi strategisen päätöksenteon tukena
13/2022	Työperusteinen maahanmuutto – Maahanmuuttohallinnon tehokkuus, asiakaslähtöisyys sekä ulkomaisen työvoiman rekrytointi sosiaali- ja terveysalalle

## Hallituksen vuosikertomuksen tarkastus

Hallituksen vuosikertomuksen tarkastus raportoidaan osana eduskunnalle annettavaa erilliskertomusta valtion tilinpäätöksen ja hallituksen vuosikertomuksen tarkastuksesta.

## Monilajitarkastus

1/2022	Valtion eläkejärjestelmä ja valtion vastuut muissa eläkejärjestelmissä
9/2022	Rahapelitoiminnan tuotoista myönnetyt avustukset – Hallinnoinnin asianmukaisuus ja tuloksellisuuden edellytykset

## Jälkiseurantaraportit

16/2017	Kybersuojauksen järjestäminen (jatkoseuranta)
2/2018	Kansainvälistä suojelua saavien kuntiin osoittaminen ja kuntakorvausjärjestelmän kehittäminen
6/2018	Kuntatalouden ohjaus
15/2018	Kotoutumiskoulutus
17/2018	Valtioneuvoston biotalousstrategian valmistelu
7/2019	Yleissivistävän koulutuksen opetus- ja oppimisympäristöjen digitalisointi
9/2019	Ohjauksen vaikutus ensihoitopalvelun toimivuuteen
11/2019	Voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen tukeminen ja erät erillismenettelyt
12/2019	Avoin tieto ja viranomaistiedon hyödyntäminen
15/2019	Kehittämishankkeiden hyvät käytännöt – Vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman hankkeiden meta-arviointi
16/2019	Julkisen talouden kestävyysarviot talouspolitiikan tietoperustassa
17/2019	Keskipitkän aikavälin kehitysarviot julkisen talouden suunnittelussa
3/2020	Rahoitusvakausviraston toiminta osana pankkiunionin yhteistä kriisintarkaisumekanismia
5/2020	Valtion omaisuuden linkaaren hallinta – koneet ja laitteet
8/2020	Puolustusvoimien strategisten suorituskykyhankkeiden kustannukset ja rahoitus (salassa pidettävä, suojuoluokka IV)
11/2020	Talousarvion yhtenäisyys (jatkoseuranta)

## Finanssipolitiikan valvonta

Finanssipolitiikan valvonnan arvio julkisen talouden hoidosta, kevät 2022

### Lausunnot ja eduskunnan valiokuntakuulemiset

Eduskunnan valiokunnat ovat kutsuneet tarkastusviraston asiantuntijan kuultavaksi yhteensä 23 kertaa. Tarkastusvirasto antoi valiokunnille yhteensä 26 lausuntoa.

Tarkastusvirasto antoi yhteensä 27 lausuntoa hallituksen esityksiä valmisteleville ministeriöille tai muulle hallinnolle.

### Muut julkaisut

- |            |  |
|------------|--|
| 31.1.2022  | Muistio: Tarkastus- ja arviointitoimijoiden roolit ja tehtävät hyvinvointi-aluekonsernissa sekä sisäisen valvonnan järjestäminen |
| 28.10.2022 | Toiminta- ja taloussuunnitelma 2023–2026   |



---

**VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTO (VTV)**  
PORKKALANKATU 1, PL 1119, 00101 HELSINKI

puh. 09 4321 | [www.vtv.fi](http://www.vtv.fi) | @VTV\_fi